

Katedra: Tělesné výchovy
Studijní program: Ekonomika a management
Kombinace: Sportovní management

MARKETINGOVÁ STUDIE ROZVOJE
SPORTOVNÍCH SLUŽEB V DEŠTNÉM
V ORLICKÝCH HORÁCH
THE MARKETING STUDY OF SPORTS
DEVELOPMENT IN DEŠTNÉ V ORLICKÝCH
HORÁCH

Bakalářská práce: 05-FP-KTV-159

Autor:
Václav VOJTĚCH

Podpis:

Adresa:
Č.P.: 334
517 91, Deštné v Orlických horách

Vedoucí práce: PaedDr. Lada ČUŘÍKOVÁ
Konzultant: Ing. Jiří DAŘÍLEK

Počet

stran	slov	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
55	10730	0	0	19	14

V Liberci dne: 22.3.2005

PROHLÁŠENÍ K VYUŽÍVÁNÍ VÝSLEDKŮ BP

Byl jsem seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že po pěti letech si mohu bakalářskou práci vyžádat v Univerzitní knihovně TUL, kde bude uložena, a tím výše uvedená omezení vůči mé osobě končí.

Bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci dne: 22.3.2005

Václav VOJTĚCH

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji PaedDr. Ladě Čuříkové, obci Deštné v Orlických horách, firmě Sport-profi a ostatním kteří se na vzniku této bakalářské práce podíleli za trpělivou pomoc.

MARKETINGOVÁ STUDIE ROZVOJE SPORTOVNÍCH SLUŽEB V DEŠTNÉM V ORLICKÝCH HORÁCH

Václav VOJTĚCH

BP–2005

Vedoucí BP: PaedDr. Lada ČUŘÍKOVÁ

Resumé

Tato bakalářská práce se zabývá řešením současného stavu sportovních služeb v Deštném v Orlických horách.

Úvodem se věnuje historii, poloze a charakteristice obce. Následuje teoretická část o marketingu a sportovním turizmu. Nejdůležitější a nejobsáhlejší částí je SWOT analýza, výčet všech silných a slabých stránek této sportovně rekreační obce a nastínění dalších příležitostí i možných hrozeb.

V závěru práce je navržen směr dalšího rozvoje této oblasti.

THE MARKETING STUDY OF SPORTS DEVELOPMENT IN DEŠTNÉ V ORLICKÝCH HORÁCH

Summary

This dissertation will attempt to analyse and suggest improvements to the sport services offered in Deštné v Orlických horách.

The work will initially research the history, location and key characteristics of the area and the local community. Following this initial research the dissertation will discuss theoretical aspects which will focus predominately on marketing and sport tourism in Deštné v Orlických horách. The most comprehensive aspect of the research will be an in depth SWOT analysis of the sports services in the area. The application of the SWOT analysis will generate a detailed insight into the strenghts and weaknesses of the current sport and recreational facilities within the community and consider possible opportunities, improvements and threats to the services offered.

The SWOT analysis will be followed by a set of recommendations on how to best develop and manage the sports services offered in the area.

DIE MARKETINGSTUDIE DER ENTWICKLUNG DER SPORTDIENSTEN IN DEŠTNÉ V ORLICKÝCH HORÁCH

Zusammenfassung

Diese Bakkalareusarbeit beschäftigt sich mit der Lösung des gegenwärtigen Standes der Sportdiensten in Deštné v Orlických horách.

In der Einführung widmet sie sich der Geschichte, der Lage und der Charakteristik der Gemeinde. Dann folgt die theoretische Teil über das Marketing und über den Sporttourismus.

Die wichtigste und die umfangreichste Teil ist die SWOT – Analyse, die Aufzählung der starken und schwachen Teilen dieser sportlich-erholungen Gemeinde und die Umrisszeichnung der weiteren Gelegenheiten und der möglichen Drohungen.

In der Arbeitsende ist eine Richtung der weiteren Entwicklung dieses Gebietes vorgeschlagen.

Svoluji k zapůjčení své bakalářské práce ke studijním účelům. Prosím, aby byla vedena přesná evidence vypůjčovatelů, kteří musí pramen převzaté literatury řádně citovat.

Jméno a příjmení:	Číslo OP	Datum vypůjčení	Poznámka
Adresa:			

OBSAH

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ.....	8
ÚVOD.....	10
1. CÍLE A ÚKOLY PRÁCE.....	11
1.1 Cíle práce	11
1.2 Úkoly práce.....	11
2. OBEC DEŠTNÉ V ORLICKÝCH HORÁCH	12
3. CHARAKTERISTIKA MARKETINGU	14
3.1 Trh	14
3.2 Marketingový mix	16
3.3 SWOT analýza	17
4. CHARAKTERISTIKA SPORTOVNÍHO TURISMU	18
4.1 Vymezení pojmu sportovní turismus.....	19
4.2 Služby sportovního turismu	20
5. SWOT ANALÝZA SPORTOVNÍCH SLUŽEB V DEŠTNÉM V O. H.	21
5.1 Silné stránky (Strenghts).....	21
5.2 Slabé stránky (Weaknesses).....	36
5.3 Příležitosti (Opportunities).....	39
5.4 Hrozby (Threats)	48
6. NÁVRH MOŽNOSTÍ DALŠÍHO ROZVOJE OBCE DEŠTNÉ V O.H.....	50
7. ZÁVĚR.....	52
8. Literatura:	53
9. Přílohy:	55

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ

aj.	a jiné
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
APUL	Asociace profesionálních učitelů lyžování
CBC	program přeshraniční spolupráce (Cross Boarder Cooperation)
cca	circa (okolo)
cm	centimetr
č.	číslo
ČSTV.....	Český svaz tělesné výchovy
EU	Evropská Unie
HS	Horská Služba
hod	hodin
ing.	inženýr
Kč	korun českých
KČT.....	Klub českých turistů
km.....	kilometr
m.....	metr
mil.	milion
m.n.m.	metrů nad mořem
např.	například
pozn.	ponámka
s.r.o	společnost s ručením omezeným
SROH	Sdružení obcí „Region Orlické hory“
sv.	svatý
SWOT	Strenghts (silné stránky), Weaknesses (slabé stránky), Opportunities (příležitosti) a Threats (hrozby)
tis.	tisíc
tj.	to jest
TJ.....	tělovýchovná jednota
TUL	Technická univerzita v Liberci

tzn.	to znamená
tzv.	tak zvané, takzvaně
WC	toalety
=>	z toho plyne
€	Euro
%	procenta
x	krát

ÚVOD

Hluboké proměny české společnosti v posledním desetiletí zasáhly významně také sportovní turismus a cestovní ruch. Lze hovořit o změnách obsahových, strukturálních, organizačních, ekonomických, vzdělávacích ve vztahu ke sportu jako sociálnímu jevu. Diskutuje se role státu, regionů a místních orgánů při řízení či alespoň ovlivňování této sféry. Tyto a mnohé další otázky se aktuálně vynořují a měli bychom na ně hledat takové odpovědi, které odpovídají současnému stavu společnosti i budoucím trendům jejího vývoje s využitím všech dostupných zahraničních poznatků a zkušeností. Pracuji jako lyžařský instruktor v rakouském zimním středisku Zell am See/Kaprun a mnohému jsem se zde naučil. Právě inspirace vyspělými vzory by mohla být cestou nejrychlejšího rozvoje. Doufám, že i moje osobní zkušenosti pomohou k tomuto cíli.

Narodil jsem se v nedalekém Opočně, ale celý život žiji v Deštném v O.h. Mám tedy veliký osobní zájem na prosperitě a vzestupu tohoto krásného místa. To byl také hlavní důvod, proč jsem pro svoji bakalářskou práci zvolil právě toto téma (Marketingová studie rozvoje sportovních služeb v Deštném v Orlických horách).

1. CÍLE A ÚKOLY PRÁCE

1.1 CÍLE PRÁCE

- Provést marketingovou studii v obci Deštné v Orlických horách
- Navrhnout možnosti dalšího rozvoje obce Deštné v Orlických horách

1.2 ÚKOLY PRÁCE

- Provést obecnou charakteristiku marketingu
- Provést charakteristiku sportovního turismu
- Provést SWOT analýzu rozvoje sportovních služeb v Deštném v Orlických horách

2. OBEC DEŠTNÉ V ORLICKÝCH HORÁCH

Orlické hory jsou malebným a mnohými turisty dosud překvapeně objevovaným pohorím na severovýchodě Čech. Rekreační obec Deštné v O.h. je rozložena v trojboké kotlině pod zdejší nejvyšší horou Velkou Deštnou (1115 m.n.m.). Turistický rok u nás sestává ze dvou sezón - nejvýznamnější je zimní s vrcholící návštěvností v silvestrovském týdnu, klidnějším průběhem v lednu a opět velmi vyhledávanými termíny jsou během února a první poloviny března. Letní turistická sezóna se vyznačuje návštěvností stoupající od června a během července dochází ke kulminačnímu období v týdnech uprostřed prázdnin.

Svůj pobyt v Deštném můžete realizovat v každé roční době. Jarní měsíce od dubna do června vyhledávají především školní skupiny pro pořádání "škol v přírodě", v posledních letech přibývají i skupiny či dvojice důchodců dávající přednost především klidnému a pohodovému pobytu. Podzimní období od závěru prázdnin je ideální zejména pro znalce horské turistiky. Sběr hub, pozorování pomalého utichání horské přírody před příchodem zimy a daleké výhledy ve dnech babího léta zanechávají ve vnímavých duších nezapomenutelné vzpomínky na dny strávené v Orlických horách.

Deštné v Orlických horách patří mezi nejnavštěvovanější střediska turistiky, rekreace a zimních sportů v Orlických horách. Starobylá „ves“, založená před rokem 1350, za doby Karla IV., leží v severní části Orlických hor v Dešenské pahorkatině v průměrné výšce 650 m n.m., v kouzelném údolí říčky Bělé a Dešenského potoka v okrese Rychnov nad Kněžnou. Na severovýchodní straně ji rámuje zalesněný hřeben Orlických hor s Velkou a Malou Deštnou, na západě pak vrchol Špičáku. Obec byla založena hluboko v lesích, které se táhnou až do Hradce Králové. Patřila cisterciákům z kláštera Svaté Pole u Třebechovic. Nejstarší písemná listina pochází z roku 1362.

Původně sklářská obec se díky příznivým přírodním a geografickým podmínkám začala transformovat do podoby rekreačního střediska – původně pro podnikovou a chalupářskou rekreaci, nyní se zaměřením na rodinnou a sportovní rekreaci, zahraniční sportovce a turisty. Za tímto účelem bylo vybudováno množství podnikových

rekreačních ubytovacích zařízení a chat. Místa, kde bývaly lesy, nebo kvůli velkému sklonu těžko přístupné louky a pole, se změnilly na sjezdové tratě s vleky. Před rokem 1989 se obec prakticky jinak dále nerozvíjela. Po pádu komunismu a nástupu tržní ekonomiky se ovšem mnohé změnilo. Deštné je největší a nejlépe vybavené rekreační středisko v Orlických horách, výletní místo a křižovatka turistických cest (STANĚK, 1979). Tato horská pohraniční obec je známá především jako středisko zimních sportů, turistiky a rekreace. Je dějištěm finále Světového poháru v jízdě na skibobech a střediskem našich veleúspěšných skibobistů (BŘEZINA, 2000). Obec Deštné je vzdálena přibližně 20km od Dobrušky, Nového Města nad Metují a Rychnova nad Kněžnou.

Život této obce se zhruba 600 stálými obyvateli je propojen s turistickým ruchem. Nabídka služeb je přitom orientována především na příznivce sjezdového lyžování.

Letní návštěvníci zde obdivují především klid a pohodu a nyní již opět čistý vzduch při túrách po hřebeni či vycházkách do romantických odlehlých horských údolí. V posledních letech vzrůstá obliba Orlických hor mezi sportovněji založenými cykloturisty, kteří zde nalézají desítky kilometrů zpevněných komunikací pro vyjížďky na horských kolech.

Díky restitucím (pozn.: dodnes nevyřešeným a tím nejvíce brzdícím rozvoj obce) se mnoho nemovitostí dostalo do soukromého vlastnictví. Vznikla společnost SPORT profi s.r.o., která začala hospodařit na vlecích a sjezdovkách a dále rozvíjet lyžařské areály v Deštném. Jako největší plus vidím v tom, že zakládajícími členy jsou místní obyvatelé a podnikatelé. Rozvoj obce a sportovních areálů jsou tedy i v jejich vlastním zájmu. Obec je nyní závislá na příjmech z cestovního ruchu, které závisí na množství návštěvníků, úrovni poskytovaných služeb a počasí. Jakožto součást tržního prostředí v oblasti horských sportovních a turistických středisek tedy musí být konkurenceschopná. Jediný způsob, jak toho dosáhnout, je tedy nabídnout něco, co konkurence nemá... (nižší ceny, infrastruktura, úroveň sportovišť, kulturní vyžití a mnohé další).

3. CHARAKTERISTIKA MARKETINGU

Marketing je hledáním a uspokojením potřeb způsobem, který přináší pozitivní hodnoty pro obě zúčastněné strany. Je procesem řízení, v němž zajišťujeme, předvídáme a uspokojujeme přání a požadavky zákazníků a dosahujeme přitom zisku. Dá se chápat jako podnik viděný z hlediska jeho konečného výsledku a z hlediska zákazníků. Jedná se o nový druh filosofie podnikatelských, nepodnikatelských subjektů a regionálních oblastí. Postoj myšlení a způsob jednání jsou charakterizované tím, že všechno je zaměřeno na trh. Marketing je také koncepcí podnikatelské politiky, která se dotýká funkcí blízkých trhu (prodej, reklama) a veškeré finanční oblasti podnikatelského i nepodnikatelského subjektu (výroba, financování, účetnictví, průmyslové zóny).

Dal by se charakterizovat heslem: „každý prodává“, jedná se o subjekt poháněný trhem.

3.1 TRH

Trh dělíme na *potencionální*, kde všichni spotřebitelé, skuteční i potencionální, projevují dostatečný zájem o určitou tržní nabídku a *dostupný*, obsahující soubor zákazníků, kteří mají zájem a také přístup k určité specifické nabídce.

Množina dostupných trhů:

- *cílový* – obsluhovaný, část dostupného trhu, kompetentní dostupný trh
- *proniknutý* – cíl regionálního marketingu

Tržní orientace je vlastně výroba zboží a poskytování služeb, které se řídí poptávkou, kde prioritou je komunikace se zákazníkem a s konkurencí, systematické zkoumání cílů a postupů konkurence, kde se musí a každý subjekt neustále přizpůsobovat svému okolí.

Hlavním smyslem je soustavně zkvalitňovat produkty a orientovat se podle potřeb a požadavků zákazníka. K tomu je nezbytné užít strategické fáze rozhodování.

Diagnostická analýza potencionálních trhů:

- vyhledávání okolností příznivých pro rozvoj se zřetelem k předpokládanému vývoji a k potřebám očekávání trhu
- volba cílů se zřetelem na podmínky na trhu – cíle, lidé, organizace
- globální plánování a rozpočetnictví
- taktická fáze (stanovování strategických cílů – na 4,6,8 let, pro regiony – na 10, 15, 20 i více let, stanovování prostředků k dosažení těchto vedlejších cílů, stanovování rozpočtů k těmto prostředkům, rozpracování krátkodobých plánů za účelem jejich provádění), součástí je *Marketingový systém*, pod kterým rozumíme jednotlivé fáze plus kontrolní aktivity s tím spojené.

Úkolem marketingu je mimo jiné informovat potencionální zákazníky o tom, že máme určité zboží, které oni potřebují, ale zároveň:

- informovat o tom, kde toto zboží mohou získat
- jakými distribučními kanály jsme schopni zboží dopravit
- identifikovat tržní segmenty zákazníků a jejich potřeby

Vnitřní marketing se stará především o:

- manažerské aktivity potřebné k tomu, aby zaměstnanci subjektu chápali své místo při prodeji
- uspokojování řad segmentů zákazníků a současně vypracování strategie a taktiky pro jednotlivé segmenty

- vyhledávání mezi pracovníky subjektu, kteří jsou schopni dobře komunikovat se zákazníky
- hledání rezerv uvnitř subjektu
- soustavnou péči o zákazníka

3.2 MARKETINGOVÝ MIX

V moderním pojetí marketingu je zdůrazňován jeho komplexní charakter. Marketing je chápán jako ucelená filozofie, jako samostatná ekonomická disciplína, která má své metody, své přístupy k trhu a samozřejmě své nástroje. Tyto nástroje se v průběhu vzniku marketingu různě vyvíjely, vznikaly nové a zavrhovaly se staré, v různých dobách se zdůrazňovaly některé více a jiné méně. Postupně se však zjistilo, že tyto nástroje vykazují určité závislosti, že se nejedná o jednotlivá samostatná opatření, ale že existuje jakýsi systém nástrojů. Ten v roce 1948 definoval N. H. Borden a nazval jej Marketingovým mixem.

Základem teorie marketingového mixu je předpoklad, že podnik nepoužívá marketingové nástroje jako souhrn jednotlivých opatření, ale jako vnitřně sladěný celek, jehož úkolem je zajistit optimální výsledek trhu. Pro lepší ilustraci marketingového mixu Borden používá srovnání se směsí těsta na koláč, takzvaný cake mix. Chutť těsta můžete vylepšit, zvýšíte-li mírně podíl jedné složky, např. cukru. Budete-li však zvyšovat podíl cukru bez ohledu na množství ostatních složek, těsto jenom zkazíte. U těsta stejně jako u marketingového mixu záleží výsledek na správné kombinaci všech složek. Oddělené vylepšování jednotlivých součástí k žádnému efektu nevede.

Ve vývoji teorie i praxe marketingu se objevují různá pojetí a popisy marketingových nástrojů v různém počtu a struktuře. Od nejmenšího počtu tří nástrojů, až po 8nástrojové mixy v marketingu služeb. Nejznámější je ale členění, kdy marketingové nástroje jsou uspořádány do čtyř základních skupin - čtyř P.

Product - produkt (výrobek, služba nebo myšlenka)

Price - cena

Place - místo, distribuce

Promotion - marketingová komunikace.

3.3 SWOT ANALÝZA

SWOT analýza je jednou z marketingových studií. Jedná se prakticky o zkratku prvních písmen čtyř anglických slov:

Strenghts, Weaknesses, Opportunities a Threats.

Při použití této studie tedy hledáme silné, slabé stránky, příležitosti a hrozby. SWOT analýza se potom dále dělí na vnitřní a vnější činitele.

Vnitřními činiteli jsou S.,W. Jedná se o vymezení silných a slabých míst uvnitř podniku, jeho vnitřních předpokladů ke zhodnocení příležitostí a odvrácení hrozeb vnějšího prostředí. Hodnocení by mělo být prováděno pravidelně a objektivně. Silnou stránkou jsou například kvalitní výrobky, tradice značky, vysoká úroveň výzkumu a vývoje, nízké výrobní náklady, atd. Slabou stránkou může být naopak dlouhá doba potřebná pro výzkum a vývoj, nekvalitní výrobky, zastaralý strojní park, vysoká zadluženost aj.

Vnější činitele zastupují O.,T. Příležitosti a ohrožení vyplývající z vnějšího prostředí a které výrazně ovlivňují jeho vnitřní procesy a organizační strukturu. Příležitostí jsou všechny šance pro firmu, jako např. nenasycený trh, neuspokojený zákaznický segment, možnosti kooperace, neexistence konkurence aj. Hrozbami jsou naopak mzdové regulace, volný příchod zahraniční konkurence na domácí trhy, nepříznivé legislativní normy, měnící se potřeby a vkus zákazníků, rostoucí prodeje substitučních výrobků apod.

SWOT analýza je výchozím materiálem pro hledání marketingových cílů a adekvátních strategií, které mají tyto cíle dosáhnout.

Dobrá strategie je taková, která:

- vychází ze silných stránek a plně je využívá,
- vyhýbá se a eliminuje, potlačuje slabé stránky a snaží se je odstraňovat,
- směřuje k využití tržních příležitostí,
- zmírňuje reálnost hrozeb nebo se snaží snížit riziko a rozsah dopadů.

(STRNAD, DĚDKOVÁ, 2004)

4. CHARAKTERISTIKA SPORTOVNÍHO TURISMU

Sportovní turismus se zaslouhuje o rozvoj služeb, má rovněž pozitivní vliv na sociální politiku, a to konkrétně na nezaměstnanost, neboť funguje jako zdroj pracovních míst. Turisté znamenají přínos finančních prostředků pro podnikatele i pro stát, jemuž tyto subjekty odevzdávají část zisku formou daní.

Sportovní turismus s sebou bohužel nepřináší pouze prospěch a klady. Jednou z nevýhod tohoto perspektivního odvětví je jeho negativní vliv na životní prostředí. Proto má v tomto směru velké opodstatnění tzv. trvale udržitelný turismus (DOLEŽAL, 2000).

4.1 VYMEZENÍ POJMU SPORTOVNÍ TURISMUS

Sport a turismus jsou obvykle považovány za dva oddělené sektory. Existuje však několik oblastí společného zájmu, které tyto sektory spojují dohromady. Jedním z nich je sportovní turismus (Evropská charta sportu, 1994).

Podle Evropské charty sportu (SLEPIČKOVÁ, 2000) znamená sport všechny organizované i neorganizované formy pohybových aktivit, jejichž účelem je zlepšení tělesné zdatnosti, dosažení dobrého duševního rozpoložení, vytvoření pozitivních sociálních vztahů.

Turismus na druhé straně znamená aktivity, které se uskutečňují, když lidé cestují na určité místo, ať již za zábavou nebo pracovně, a setrvávají zde více než 24 hodin a méně než jeden rok. Turismus se zabývá poskytováním služeb turistům a to převážně těm, kteří cestují ve svém volném čase, ale z definice rovněž vyplývá, že se týká lidí cestujících za prací, kteří nabízených služeb využijí ve volném čase.

Sportovní turismus zažívá vzhledem ke společenskému vývoji obrovský rozlet týkající se rozvoje herně-sportovních aktivit, posilování „péče o sebe samu“, nadšení pro „návrat k domácím zdrojům“ a pro ekologii. Avšak i tento druh turismu, stejně jako turismus „všeobecně“, se vyznačuje jasnými charakteristikami: konkurence „neviditelné“ výdaje na rekreační sportování a otevřenost směrem k evropským normám (vývoj norem, učení se chování zákazníků, nutnost otevřenosti a konkurenceschopnosti) (PIGEASSOU, 2000).

Mnoho lidí využívá k naplnění svých potřeb a uspokojení zájmu o sport právě turismu. Z pojetí sportu, podle Evropské charty o sportu, společně s vymezením turismu může být sportovní turismus definován jako aktivita, která se uskuteční, když lidé cestují na jiné místo kvůli trávení volného času, aby projevíli nebo zdokonalili své znalosti, aby zlepšili svou zdatnost, aby se prostřednictvím sportu pobavili nebo navázali a posílili sociální vztahy. Na místě pak zůstanou nejméně 24 hodin, ale méně než 1 rok (MARCJANA, 1996).

Sportovní turismus je dále definován různými autory (KURTZMAN 1995, 1997, GAMMON, ROBINSON 1997, DE KNOP 1987, PIGEASSOU 1997) na základě objektivních a subjektivních dimenzí ve vztahu k různým a početným definicím sportu a k definicím turismu, které jsou již jednoznačněji vymezeny oficiálními organizacemi, jako např. World Tourism Organisation, World Travel and Tourism Council, European Economic Union, National Government.

Obtížnost definovat předmět spočívá v objektivizování jeho dimenzí a v jejich správném rozčlenění. Ze strany turismu si sportovní turismus vybírá dvě základní dimenze: prostor, který je spojen s přemísťováním, cestováním, a čas, který zde figuruje jako pobyt. Mezi oběma dimenzemi vzniká vztah vzájemné závislosti. Pouze krátká cesta nepodmiňuje ihned pobyt mimo trvalé bydliště. Naopak dlouhé cestování si vyžaduje pobyt kvalifikovaný jako turistický. Tyto objektivní prvky jsou podkladem pro hodnocení, které dovoluje určit citlivou hranici pro vymezení předmětu studie.

Objektivní dimenze sportovního charakteru sportovního turismu je soustředěna ve vztahu podřízenosti. Bez tohoto vztahu podřízenosti by nemohl sportovní turismus existovat a dané aktivity by splynuly s turismem. Problém by nastal ve chvíli, kdybychom chtěli tento stupeň podřízenosti zjednodušit na pouhý vztah mezi dvěma prvky, nebo vztah vzájemný. Stupeň podřízenosti určuje směr vztahu a zároveň sílu tohoto vztahu: bez sportovní podstaty by nebylo objektivního pohledu na sportovní turismus.

4.2 SLUŽBY SPORTOVNÍHO TURISMU

Služba je určitá činnost, která působí na lidi a poskytuje jim užitek ať duševní nebo fyzický. Služba staví na skutečnosti, že člověk má tendenci dělat to, co pro sebe považuje za užitečné, potřebné, co ho uspokojuje (ŠIK, 1968). Potřeby lidí jsou velice různorodé a jsou podmíněny řadou vnitřních (osobnostní předpoklady, nadání, dovednosti atd.) i vnějších faktorů (sociální prostředí, kultura, výchova atd.). Proto i

služby mají řadu podob a jsou velmi různorodé. Vedle uspokojování přání a tužeb zákazníků je nezbytné také získávat, vzbudit zájem o nabízenou činnost, tento zájem podporovat a udržet si jej.

Služby tvoří významnou část terciální sféry hospodářství. Během posledních desetiletí, kdy se zvýšil podíl volného času v životě lidí v rozvinutých zemích, se v souvislosti s rozvojem informatiky začal velmi rychle rozvíjet tzv. průmysl volného času. Tento vývoj se odrazil také ve sportu a sportovním turismu. Přitom služby zde nelze chápat pouze jako záležitost privátního sektoru. Služby ve sportu mají poněkud širší smysl, neboť se řadí k tzv. veřejným statkům (společně např. se školstvím, zdravotnictvím, armádou atd.). Zajišťování veřejných statků může spadat podle významu a organizačních možností do kompetence pouze státu (armáda), nebo se stát může dělit o péči o ně s dalšími instituty. Péče o veřejné statky může být prováděna zcela i mimo přímou působnost státu (SLEPIČKOVÁ, 2000).

Sportovní turismus, vzhledem ke své různorodosti a funkcím, které naplňuje, nachází prostor v činnosti jak státní, tak spolkové i privátní sféry.

5. SWOT ANALÝZA SPORTOVNÍCH SLUŽEB V DEŠTNÉM V O. H.

5.1 SILNÉ STRÁNKY (STRENGTHS)

Testovací centrum lyží značky Dynastar (pravidelné testovací dny pro veřejnost – bezplatné zapůjčení nejnovějších modelů)

Lyžařská a snowboard škola „Na Martě“. -lyžařská škola s více než desetiletou tradicí. Klientelu školy tvoří především děti, hlavně české, ale i polské, německé a holandské. Forma výuky je hlavně privátní, tzn. výuka jednoho až tří dětí. Ve škole se vyučuje podle rakouské metodiky APUL. Velice dobře vybavený uzavřený areál nabízí dva dětské provazové vleky, kolotoč s elektrickým pohonem pro nácvik oblouku,

startovací rampy, kuželové závodní dráhy, další pomůcky pro výuku lyžování a snowboardingu.

Široký výběr Občerstvení pod sjezdovkami

Veřejný internet, knihovna v budově Obecního úřadu

Půjčovna videokazet/DVD, kadeřnictví, mandl, čistírna, prádelna, krejčovství a další služby

Vysoká kapacita a různorodost ubytovacích služeb (cca. 2.200 lůžek)

Celková rozvinutost střediska – v hodnocení zimních středisek náleží Deštnému čtyři hvězdičky (celková úroveň služeb, množství a přepravní kapacita vleků, kvalita sjezdovek,...)

Reznerovo pekařství – výborný chléb a pečivo podle původního receptu jsou oblíbené nejen v Deštném a okolí (chléb s vyraženým srdcem na vrchní straně by se mohl stát typickým produktem spojovaným s obcí – typický „obecní nebo regionální“ produkt nebo předmět zde chybí a proto jej uvádím v části nazvané Příležitosti)

Nově zrekonstruovaná **čerpací stanice** pohonných hmot Euro Oil s občerstvením, prodejnou. Otevřeno denně 6:00 – 18:00 po celý rok.

Cyklobusy – linky autobusů z důležitých železničních uzlů a větších měst v podhůří do Deštného. Autobusy jsou připraveny na přepravu kol. (viz. Přílohy)

Autobusová linka Rychnov nad Kněžnou – Deštné v Orlických horách – Masarykova chata a jiné „**skibusy**“ hojně využívány v zimě běžkaři z podhůří. (viz. Přílohy)

Pravidelně upravované běžecké trasy k tomuto účelu zakoupenou rolbou PANNA. Euroregion Glacensis přispívá na provoz částkou 150 tis. Kč na rok.

Pravděpodobně nejfrekventovanější běžkařskou tepnou Orlických hor je zdejší hřebenová trasa od Šerlichu po Panské Pole u Haničky. Dříve či později sem vyrazí asi každý návštěvník oblasti, který si chce vyzkoušet požitek z jízdy na běžkách. Na začátku či v závěru zimní sezóny, kdy je všude sněhu nedostatek, bývá hřebenovka jediným „provozoschopným“ koridorem oblasti. Jako výchozí bod tu nejčastěji slouží prostorné bezplatné parkoviště v sedle Šerlichu (990 m.n.m.). Odtud se lze vydat po hřebenovce jihovýchodním směrem k Velké Deštné (1115 m.n.m., tam a zpět zhruba 6 km), dál po hřebeni do sedla před Homolí (980 m n.m., 15km) a dále až k Pěticestí (1000 m n.m., 25 km) či na Anenský vrch (990 m n.m., 35 km). Kdo se chce vyhnout větrnému počasí, volí sedmikilometrový lesní okruh. Vyráží kolem Masarykovy chaty na Bukačku, odtud k pramenům řeky Bělá pod Polomským vrchem, odbočuje vlevo a sjíždí k Šerlišskému mlýnu (880 m n.m.) se závěrečným výstupem zpět na Šerlich.

Orlické hory však nabízejí mnohem více zajímavých možností pro běžkaře než zmiňovanou hřebenovou trasu. Do upravované stopy můžete vyrazet přímo z jednotlivých vesnic zapojených do systému údržby tratí (Deštné v O.h., Olešnice v O.h., Sedloňov) a zvolit si jízdu mimo silně frekventované úseky.

Čipový bodový odbavovací systém. Tyto jízdenky jsou realizovány pomocí čipových karet. Lyžař při prvním nákupu bodové jízdenky zaplatí zálohu 100,-Kč na čipovou kartu, kterou si může ponechat a znovu nabít a použít při příští návštěvě střediska nebo vrátit před odjezdem. Záloha se vrací za funkční čipové karty.

Večerní lyžování (osvětlené sjezdové tratě). V areálu Marta I. bylo kompletně vyměněno osvětlení u vleku "C", vybudováno nové osvětlení vleku A,B a turistické sjezdovky. Večerní lyžování je na těchto vlecích pro veřejnost od 18 do 21 hod.

Hlavní sezóna: 290,-Kč nebo 12 bodů

Vedlejší: 250,-Kč nebo 10 bodů

V areálu Marta II vznikly základy pro nový **snowpark**. Jeho prvky jsou: skoky s vyvýšeným dopadem, box, zábradlí a quarter-pipe.

Nové sociální zařízení, kasa. V areálu Marta II došlo k úplnému přebudování dosud hygienicky ani kapacitně nedostačujících WC. => zvýšení jejich kapacity a kvality. Pro urychlení ranních prodejů jízenek bude na Martě II další kasa.
(www.sportprofi.cz)

Kompletně zasněžované a kvalitně upravované sj. tratě

Muzeum zimních sportů, turistiky a řemesel

Uprostřed obce Deštné v O.h. v těsné blízkosti kostela sv. Maří Magdalény najdete zajímavě koncipované muzeum. Je výsledkem téměř dvacetileté práce Vlastivědného aktivu, který působil v Deštném v O.h. V muzeu na vás dýchne teplo domova, starší vzpomenu na své dětství, mladí najdou mnoho inspirací. Stovky zápisů v návštěvní knize vyjadřují milé překvapení nad širokým obsahovým záběrem expozic, jejich vyprávěcí schopností, názorností, možností bezprostředního dotyku s vystavenými exponáty, příjemným a teplým prostředím.

Všechny muzejní exponáty pocházejí z darů místních obyvatel a občanů, žijících v Orlických horách i těsném podhůří. Vstupní expozice přibližuje dávnou historii obce, ještě z doby Karla IV. Malý Slavín představuje významné osobnosti, které se v místě či blízkém okolí narodily nebo zde působily. Expozice řemesel připomíná řezbáře, výrobce dřevěných krabiček z lubů, sítaře, hrnčíře, bednáře, uhlíře, kteří pálili dřevěné uhlí v miliřích, barvíře látek, kameníky, kamnáře, výrobce šindelů, cihel z pilin a vápna i dalších.

V prvním patře je umístěna ve velkém sále rozsáhlá sbírka předmětů z historie zimních sportů. Obsahuje prastaré sněžnice, dlouhé a široké lyže s dlouhými špicemi, proutěným vázáním a jednou holí, lyžařskou výstroj, dopravní i sportovní sáně všech druhů. Dokládá také mnohaletou aktivní a prospěšnou preventivní i záchrannou činnost Horské služby. Vyzdvihuje úspěšnou závodní i reprezentační činnost skuhrovských běžců, včetně Orlického maratónu, velké mezinárodní závody Ski Interkritérium Říčky, mistrovství světa žáků a žákyň ve sjezdu. Věnuje pozornost modernímu závodu motoskjeringu, závodu na skútrech, ale i psích spřežení. Vyvrcholením expozice je ucelená kolekce z historie a současnosti skibobového sportu, držící primát ve světě. Za

všechny úspěšné závodníky, odchovance z dešenské líhně státní reprezentace, oslovuje návštěvníky svými trofejemi Irena Francová - Dohnálková, devěťadvacetinásobná mistryně světa a čestná občanka Deštného.

Zajímavé doklady z historie organizované turistiky v Orlických horách vedou návštěvníka do expozice věnované přírodě Chráněné krajinné oblasti Orlické hory.

Další velký sál zahrnuje dvě expozice. První je věnována ruční textilní výrobě ze lnu a bavlny, oděvům, které nosili místní horalé, síťování, pletení punčoch a dalším. Druhá expozice je zaměřena na orlickohorské sklářství. Je pojata jako badatelská laboratoř z historie sklářství, dokládající výsledky více jak dvacetileté badatelské práce, včetně pětiletého archeologického výzkumu na zaniklé sklárně, ležící na samém hřebenu Orlických hor ve výši 940 m n. m.

Ve sklepním prostoru příjemně překvapí a pohádkově naladí zcela nová expozice Mlýny na Zlatém potoce. Děti s rozzářenýma očima se přivítají se staříčkým a usměvavým vodníkem, který sedí na stavidle a hlídá své rybí dcerušky, stejně tak dušičky, uložené pod neprodyšnými poklopy barevných hrnečků. Další expozice zachycuje vývoj praní prádla, od dřevěných plácaček, přes plechové necky s valchami, až po mechanické pračky s ručním mandlem. Expozici doplňuje kolekce žehliček a šatních ramínek. Zvláštní místo zde má i výroba másla.

V zahradním areálu můžete vidět ještě malou sklářskou pec na tavbu skla dřevem. Každoročně se v muzeu ve spolupráci s novoborskými sklářskými mistry koná začátkem srpna experimentální tavba a tvarování skla.

Pozn.: Hlavnímu iniciátoru a organizátorovi tavení skla panu Zdeňku Andrésovi bylo letos uděleno čestné občanství obce Deštné v O.h. u příležitosti jeho 70. narozenin.

(Almanach obce Deštné v O. h., 2002)

Veřejný krytý bazén a sauna v hotelu „Area – Národní dům“

- otevřeno denně 9:00 – 21:00

- vhodný především pro relaxaci a regeneraci sil po sportovním výkonu (rozměry cca 10 x 6 m)

Bezplatná parkoviště těsně pod sjezdovkami

Návyk turistů. Deštné v Orlických horách patří již dlouhá léta, již od třicátých let 20. století, k vyhledávaným zimním a letním střediskům pro sportovní turismus – existuje tedy již stálá klientela navyklá sem jezdit a trávit zde volný čas. Z vysokých investic do ubytovacích zařízení a infrastruktury za tzv. První republiky těžilo středisko zejména po 2. světové válce a získalo tím náskok, který jej vynáší do čela před ostatní konkurenční střediska dodnes. Neztratit tento náskok a zároveň jej ještě zvýšit je tedy jedním z našich největších úkolů a příležitostí.

Dobrá dostupnost (dopravu zajišťují tři společnosti – Orlobus, Audisbus, ČSAD) – doprava tam a zpět (přímé linky): např. linka Praha – Deštné v O.h. jede tam a zpět 3x denně, Hradec Králové, Dobruška, Rychnov nad Kněžnou, Nové Město nad Metují/Náchod, Orlické Záhvoří, a další

Strategická poloha. Středisko leží uprostřed trojúhelníku měst Rychnov n./K., Dobruška, Náchod a nejbližší ze zimních středisek ke krajskému městu Hradec Králové.

Zeměpisná poloha nedaleko hranic s Polskem (obrovský potenciál – příležitost)

Dispozice tzv. „středního“ horstva (ani příliš náročné velehory, ale na druhou stranu dostatečně vysoké, vhodné pro lidi hledající hory pro sport, turistiku a cykloturistiku)

Tradiční akce (tavba skla dřevem, „Rampušák“, Kačenčino loučení s létem, každoroční plesy a zábavy na chatě Panorama) Například každoroční Tavení skla dřevem – „Skleněné dny“ pořádané Muzeem v Deštném v Orl. horách ve spolupráci s dalšími odbornými institucemi. Každoročně na počátku srpna se koná ve spolupráci s novoborskými přáteli, skláři, taviči a topiči experimentální tavba skla dřevem. Jde o ojedinělý evropský unikát, který se s přibývajícím ročníky stal přitažlivým pro odborníky i širokou diváckou veřejnost, pro všechny obdivovatele řemeslné zručnosti a umělecké dovednosti.

Smyslem experimentu, kromě odborného a výzkumného záměru, bylo navázat na sklářskou tradici v Orlických horách, připomenout veřejnosti čtyři sta let tamní sklářské výroby, poodhrnout roušku historické paměti. (Almanach obce Deštné v O. h., 2002)

Kultura:

Kulturní léto v obci Deštné v Orlických horách.

Obec Deštné v O.h. připravila nejen pro obyvatele obce, ale i pro všechny návštěvníky obce program tzv. „Kulturní léto“. Na tento program byl sehnán příspěvek z mezinárodního programu Phare a zbytek doplácí obec ze svého. Cílem tohoto programu, který byl založen na vzájemné spolupráci s naší partnerskou obcí Duszniki-Zdroj. Cílem tohoto projektu bylo jakési odbourávání hranic s polskou stranou a vzájemná účast na akcích pořádaných ať na naší straně hranice, či na straně polské. Všechny tyto akce výrazně přispěly k rozvoji turistického ruchu, jinak řečeno, podařilo se nám přitáhnout do našeho regionu mnoho návštěvníků a nabídli jsme jim akce o kterých si myslím, že v budoucnu v podobné formě opět rádi navštíví. Celý tento zájem o naši obec byl i podpořen vítězstvím naší obce v krajském kole soutěže „Vesnice roku“, kde jsme postoupili do celorepublikového kola a i zde doufáme v co nejlepší umístění. Dalším lákadlem pro návštěvu oblasti Orlických hor byl první ročník putování po **Kačenčině pohádkové říši**, kde byl velký zájem o vandrovní knížky, razítka jednotlivých obcí a ve finále i ceny, které mohli poutníci po návštěvě minimálně 18 obcí získat, a přitom poznat i mnoho krásných a méně známých míst Orlických hor. „Kulturní léto“ začalo v měsíci květnu kdy zde proběhla čtyři velmi pěkná divadelní představení. Představil se domácí divadelní soubor a další tři soubory z blízkého okolí. O kvalitě souborů svědčí vždy plný sál návštěvníků a aplaus, který jednotlivé soubory za svá vystoupení sklídily. Další velkou akcí byla v měsíci červenci oslava 100.let založení Sdružení dobrovolných hasičů v obci, kdy byl vysvěcen slavnostní prapor hasičů, a celý den pokračoval velice zdařilým kulturním programem zakončeným nádherným ohňostrojem. V srpnu pak naši obec po dvanácté navštívili mistři skláři z Nového Boru, kteří zde při tradiční tavbě skla dřevem přímo před očima návštěvníků vytvářeli nádherné originály ze skla. Kulturní léto zakončila 30. srpna Kačenka (letní vládkyně Orlických hor). Kačenka se vzdala moci nad horami a svoji vládu předala Rampušákovi, aby připravil hory na zimní období. Na této akci byl připraven

pohádkový les pro děti a další kulturní program pro návštěvníky. I tato akce se zdařila, počasí přálo a podle hodnocení návštěvníků se jim tato akce velmi líbila. Myslím si, že celé kulturní léto se vydařilo a přilákalo k nám mnoho návštěvníků. Nyní čeká celou naši obec příprava na zimní sezónu, což je záležitost všech ubytovatelů a hlavně společnosti Sport-profi, která je největším provozovatelem vleků v naší obci. Tato společnost chystá mnoho novinek, mezi které patří zejména: rozšíření zasněžování na sjezdovce Marta I, realizace Snowboard parku na Martě II, rozšíření časové jízdenky o bodovou čipovou kartu, rekonstrukce sociálního zařízení v budově Marta II, rekonstrukce osvětlení a úpravami lyžařských vleků dojde ke zvýšení přepravní kapacity o 800 osob za hodinu. Ve výhledových plánech je také vybudování nového areálu se sedačkovou lanovkou v lokalitě Špičák. Takže, jak je vidět, práce nás čeká ještě mnoho. Nyní se hlavně shánějí peníze na projekty, neboť je v obci stále co zlepšovat a je i naším zájmem, aby návštěvníci byli u nás spokojeni a rádi se k nám vraceli. (Almanach obce Deštné v O. h., 2002)

Galerie dřevěných plastik v přírodě - Interlignum

V letech 1992 - 1996 se v Deštném v Orl. h. uskutečnily celkem čtyři ročníky mezinárodního sochařského sympozia ve dřevě nazvaného Interlignum. Jednotlivých ročníků se zúčastnili níže uvedení sochaři, jejichž díla jsou umístěna v blízkosti hotelu Panorama v Deštném v Orl. h. a tzv. Galerii plastik v přírodě, která je volně přístupná veřejnosti. Hlavními iniciátory této akce byl prof. ak. sochař Vladimír Preclík a Doc. PhDr. Václav Šplíchal, pořadateli potom Sdružení Interlignum, Muzeum zimních sportů, turistiky a řemesel v Deštném, obec Deštné v Orl. h., informační centrum Regia Deštné v Orl. h. a Unie výtvarných umělců Praha za přispění sponzorů. Bohužel, zejména z finančních důvodů další ročníky sympozia již nebyly pořádány.

Ochotnické divadlo v Deštném v O. h.

V roce 1997 bylo obnoveno ochotnické divadlo v Deštném a navázáno na tradici z dřívějších let. V roce 1997 se hrálo společné představení deštenských a sedloňovských ochotníků a od roku 1998 hrají už deštenští samostatně. Divadelní spolek s názvem „Kačenka“ je občanským sdružením a v oblasti kultury odvádí v obci veliký kus práce.

V sousedním Sedloňově pak působí ochotnický spolek „Max“, kde jsou obrovskou oporou také herci z Deštného.

Místní ochotníci v novodobé historii postupně sehráli tyto hry:

1997 – J. Drda: Dalskabáty - hřišná ves aneb Zapomenutý čert (režie: H. Drašnarová, J. Škodová)

1998 – F.R.Čech: Dívčí válka (režie: V. Domšová)

1999 – L. Smoček: Podivné odpoledne Dr. Zvonka Burkeho (režie: J. Šplíchalová)

2000 – A. Procházka: S tvojí dcerou ne (režie: J. Šplíchalová)

2001 - Svěrák, Uhlíř: Princové jsou na draka (režie: E. Kollárovičová)

2002 – Švandrlík, Čejka: Rodiče se zbláznili (režie: E. Kollárovičová)

Nejprve se hrálo v sále hotelu Národní dům, avšak po přestavbě hotelu, kdy v místě sálu byl zbudován krytý bazén, od roku 1999 ochotníci hrají svá představení ve společenské místnosti hasičské zbrojnice v Deštném (kapacita sálu cca 60 osob). Navíc hrají svá představení v blízkém i vzdáleném okolí, neboť se těší velkému zájmu publika. (Almanach obce Deštné v O. h., 2002)

Sbor dobrovolných hasičů. Kromě jistoty včasného zásahu proti požáru, což je v horách velice důležité, se vybudovala nová hasičská zbrojnice, ve které jsou i společenské prostory (malý sál) využívané pro kulturu.

Horská služba. HS provádí mezi školními lyžařskými výcviky velmi oblíbené přednášky o bezpečnosti v horách a historii Horské Služby. Členové HS vystavěli a provozují také srub na Velké Deštné s občerstvením a celoročně otevřenou jídelnou vhodnou pro přestání špatného počasí popřípadě přenocování.

Současný oficiální název je Horská služba ČR – oblast Orlické hory a je občanským sdružením s vlastní právní subjektivitou. Oblast Orlických hor má tři okrsky, kterými

jsou Deštné v Orl. horách, Říčky a Čenkovice. V současnosti je Horská služba podle statutu především záchrannou službou, tzn. ve zdravotnické a dopravní pomoci při úrazech i jiných nenadálých situacích. V celé oblasti je registrováno 36 členů, z toho jsou 4 profesionálové. Deštný okrsek má 13 členů, z toho dva profesionální a 11 dobrovolných, navíc jednoho čekatele, pět čestných členů a 1 externího lékaře. Jen za zimní období je v oblasti Horské služby Orlických hor ošetřeno kolem 500 úrazů, z toho jen v Deštném téměř polovina. (DEŠTNÍK, 1/2000)

Turistická jízárna – Kotyzovi – jezdecký klub Adam

Majitel připravuje investice do překážek, plánuje závodní dráhu + další terénní úpravy – cvičného pracoviště, jízárny (též dovybavení). Pořádají se zde závody (3x drezura, 1x pony), letní tábory s výukou jízdy na koni – 3 až 4 týdny v létě. Stáj Adam se věnuje výcviku drezurních a malých sportovních koní. Poskytuje také individuální konzultace. Nabízí ustájení koní, ubytování v soukromí nebo horské chatě. Začátečníci i pokročilí jezdci mohou využít nabídky turistické jízárny k vyjížďkám do přírody, k výuce na jízdně a v zimě k projížďkám na saních. K dispozici je písková jízárna 30 x 80 m a malá krytá jízárna.

Jízárna je v červenci a srpnu v provozu denně 10 – 12 a 14 – 17 hod. po předchozí objednávce, v ostatních měsících dohodou po předchozí objednávce.

Půjčovna kol, pronájem tenisových asfaltových kurtů, na parkovišti pod sjezdovkami.

Prodejny, půjčovny a servisy sportovního vybavení Tendr, Sport-profi, RM-sport.

Tělocvična, posilovna - veřejně přístupná po předchozím objednání (cena pronájmu: tělocvična 200 Kč/hod., posilovna 100Kč/hod.)

Bazény a koupaliště v okolí: Dobré, Janov, Dobruška (též krytý 25m bazén), Rychnov nad Kněžnou

Historie, památky (sklárný, válečné opevnění, sakrální stavby,...)

Tradiční sportovní akce, závody (Orlický maratón, Šediváčkův long, Světový pohár ve skibobech,...)

Mezi významné události zimní sezóny patří především *Šediváčkův long*, nejtěžší středoevropský etapový závod psích spřežení. Pokusný nultý ročník (později přejmenován na ročník "první") byl v Deštném odstartován v únoru roku 1997. Ještě před vlastním závodem, den před startem, utekli pořadateli Pavlu Kučerovi dva psi, z nich jeden - sibiřský husky jménem Šedivák - byl u vzdálené vesnice zastřelen místním občanem. Navzdory tomu byl závod odstartován, ale na památku této smutné události byl závod pojmenován jednou pro vždy "Šediváčkův Long". Od té doby se tento závod jede každým rokem a postupem času si získal pověst nejtěžšího a nejdelšího závodu u nás - čtyřdenní etapový závod po hřebenech Orlických hor s jedním povinným bivakem (nocleh na sněhu). (www.orlickehory.net)

Orlický maratón (pořádá TJ PORKERT Skuhrov nad Bělou) – 2. největší dálkový závod v rámci republiky. Muži běží 42 km (ženy 20 km) s průměrnou účastí kolem 550 účastníků a tradicí již 21 let – koná se vždy první neděli v únoru, v sobotu 20 km skate (ženy 10 km), prům. 200 účastníků. Je zařazen do seriálu dálkových běhů České republiky.

Relativní klid (malá zatíženost masivním cest. ruchem)

Dobrá infrastruktura (novým ramenem s přečerpávací stanicí dokončená kanalizace – 90% domácností je připojeno, kompletní obecní vodovod, 100% elektrifikace, veřejné osvětlení)

Naučné stezky, značené turistické trasy (Jiráskova stezka, stezka Lesů České republiky, stezka CHKO)

Jiráskova horská cesta (Cesta Aloise Jiráska) je hlavní dálkovou hřebenovou cestou v Orlických horách, vyznačena je červeně. Zpřístupňuje prakticky celý hlavní hřeben (cca 170 km). Začíná v Broumově; přes Hronov a Náchod vstupuje údolím Metuje do oblasti Orlických hor. Z Nového Hrádku přes Olešnici, stoupáním na Vrchmezí se dostane na hlavní hřeben, kterým pokračuje přes Šerlich, poblíž Velké Deštné stále po

hlavním hřebeni až k Haničce, kde vstupuje do Žamberských lesů. Překonává Divokou Orlici na Zemské bráně, Tichou Orlici v Mladkově, odkud přes Suchý vrch a dále pak přes Jablonné n. Orl. míří do Litomyšle. Cesta, která spojuje nejkrásnější partie Orlických hor, byla vyznačena roku 1921 a pojmenována na počest spisovatele Aloise Jiráska. (www.orlickehory.net)

Čistá příroda – CHKO O.h.

Orlické hory - chráněná krajinná oblast, nedílná součást horské hradby, lemující a vytvářející přirozené hranice české kotliny. Patří do Sudetské soustavy, vystupují v severovýchodním okraji Čech táhlým, přes 50 km dlouhým hřebenem s nadmořskými výškami okolo 1000 m n. m. Velká Deštná je se svými 1115 m n. m. nejvyšším vrcholem.

V geomorfologickém členění se dělí do tří částí - Deštenská hornatina, Mladkovská hornatina a Bukovohorská hornatina.

Deštenská hornatina je severozápadní, nejvyšší a plošně nejrozsáhlejší část Orlických hor. Orlický hřeben tvoří od severu Vrchmezí (1084 m), Šerlich (1025 m), Malá Deštná (1090 m), Velká Deštná (1115 m), Jelenka (1097 m), Koruna (Orel 1099 m), Homole (1001 m), Tetřevce (1043 m), Kunštátská kaple (1035 m) a Anenský vrch (995 m). Severovýchodní příkrý svah je tvořen tektonickým zlomem. Jihozápadní svahy již mírněji vybíhají rozsochami, jako je např. Zakletý (991 m).

Pohádky, pověsti, literatura: Pohádky z Orlických hor od Josefa Lukáška, kniha Kačenka z Orlických hor od Václava Šplíchala. Zimním vládcem hor je Rampušák, na jaře jej střídá letní vládkyně Kačenka. Z pověstí a pohádek Orlických hor čerpá projekt nazvaný Kačenčina pohádková říše. Jedná se o putování po tzv. **Kačenčině pohádkové říši**, kde se využívá tzv. vandrovní knížky, do níž se umísťují razítka jednotlivých obcí a soutěží se o ceny, které můžou poutníci po návštěvě minimálně 18 obcí získat, a přitom poznat i mnoho krásných a méně známých míst Orlických hor.

Vandrování Kačenčinou pohádkovou říší:

Účastník si koupí vandrovní knížku za 60 Kč. Navštíví 18 horských obcí (z celkem 26) a získá tamní razítko, v kulturních zařízeních, vybraných penzionech, pohostinstvích apod., získává kolky (jeden kolek obdrží například za návštěvu muzea nebo za útratu 150 korun v některém pohostinství). Kdo chce hrát o ceny, kdykoli si zaregistruje vandrovní knížku v informačním centru v Deštném, Rokytnici nebo Novém Městě nad Metují, kde se také vydávají. Pro získání ceny (barevný průvodce, Kačenčiny bylinkové čaje a pexeso, hrneček anebo regionální knihy) je třeba shromáždit 5 až 20 kolků. Soutěž lze rychle ukončit anebo vandrovní knížku plnit postupně (ve vandrovní knížce budou pořadatelé odstříhovat rohy, aby měli přehled o vyzvednutých cenách).

Hrady a zámky, pamětihodnosti v okolí (například v Opočně, Novém Městě nad Metují, Náchodě, Rychnově nad Kněžnou, Potštejně a další), soustava pevností z 2. světové války v Náchodě Dobrošově.

Nedaleká **zoologická zahrada** se Safari „Afrika uprostřed Evropy“ ve Dvoře Králové nad Labem.

Infocentrum a další služby (infobox)

Před letní sezónou 2001 bylo v Deštném znovu obnoveno informační centrum, jehož provozovatelem se stala firma Sport-profi. Otevírací doba je denně 9 – 12 a 13 – 16 hod.

Informační centrum v Deštném je zaměřeno na:

- poskytování všeobecných informací o službách, kulturních a společenských akcích v obci a přiléhajícím okolí
- informace o historických, přírodních a jinak turisticky zajímavých lokalitách v zájmovém území

- nabídku a zprostředkování ubytovacích služeb bez provize
- informace o jízdních řádech veřejné dopravy
- prodej map, pohledů a turistických materiálů
- směnárnu

(www.destne.info)

Zdravotní středisko (ordinace zde mají: gynekolog, dětská lékařka, obvodní lékař, zubní lékař)

Skibus (zdarma na večerní lyžování Náchod – Deštné a zpět)

Každý čtvrtek a pátek vyjíždí z Náchoda do Deštného na večerní lyžování skibus. Skibus je zcela zdarma, ale nástup je umožněn pouze lidem s lyžemi nebo snowboardem. Odjezdy skibusu jsou následující:

17.00 - Náchod, nádraží

17.05 - Náchod, Staré Město

17.13 - Nové Město nad M., Malecí

17.15 - Nové Město nad M., Rychta

21.05 - odjezd z Deštného v O. h.

www.sportprofi.cz

Celoroční **autokemp** „Zákoutí“- majitel Jiří Dařílek uvažuje o rozšíření služeb využitím léčebných účinků zdejší vody obsahující radon. Místo samotné (čistý horský vzduch, klidná a krásná příroda, atd.) a blahodárný vliv radonové vody na pohybový systém nabízejí možnost omezení vlivu sezónnosti (silná zimní sezóna, slabé léto) vybudováním a provozováním relaxačně rehabilitačního centra pro jednak již přítomnou klientelu kempu, lidi v důchodovém věku, movitější podnikatele z měst, sportovce či sportovní týmy, atd.

Současná vybavenost:

- Zázemí campu tvoří přízemí hlavní budovy. Sociální zařízení; prádelna; kuchyňka - vaříče, lednice, mikrovlnná trouba, rychlovarné konvice; společenská místnost – volně přístupný počítač s přístupem na internet, TV, dětský koutek, rychlé občerstvení, možnost snídaně na objednávku (den předem), zapůjčení společenských her; recepce.
- Venkovní vybavení kempu: ohniště, hřiště - sportovní náčiní je možno zapůjčit na recepci, rybníček - slouží i ke koupání

Sitour – ranní Panorama vysílání na druhém programu České televize – platí firma Sport-profi částkou 750 tisíc Kč ročně

Rozsáhlé internetové adresy: www.destne.cz, www.destne.info, www.orlickehory.net, www.orlickehory.cz a další. On-line informace o sjezdových tratích a počasí na internetové adrese www.sportprofi.cz

Nově vybudovaný **dům pro seniory a sociálně slabé**

5.2 SLABÉ STRÁNKY (WEAKNESSES)

Nedořešené restituce – zákon č. 95 byl koncipován pro hospodářské využití (prodej pozemků zemědělcům, ...) a ne obcím, což velice brzdí řešení situace. Dalším důvodem jsou příliš časté novelizace zákonů a z toho pramenící zmatky, neprůhlednost, složitost. Například k 31.12.2005 měla nastat tzv. Restituční tečka, ale pokud bude vyhověno ústavní stížnosti, vše se dál protáhne. Řešením pro obce by mohl být tzv. nárok na bezplatný převod pozemků, pokud jsou zařazeny v územním plánu jako pozemky pro veřejně prospěšné účely (případ retenční nádrže v Deštném v Orlických horách).

Nekoncepčnost rozvoje obce (většina aktivit a investic v obci je realizována pouze firmou SPORT-profi a obcí)

Nekoncepčnost propagace regionu – příliš mnoho institucí zabývajících se propagací regionu, obce a z toho plynoucí roztržičnost názorů, konceptů. Řešením by mohlo být spojení do jedné agentury => více peněz na investice, jeden směr. V současné době existují tato sdružení:

Orlické hory – Podorlicko, se sídlem v Bystrém v Orlických horách

Sdružení obcí Region Orlické hory, Deštné v Orlických horách

Euro - Glacensis, Rychnov nad Kněžnou

Informační centrum, Kostelec nad Orlicí

Informační centrum, Deštné v Orlických horách

Euro region Bělá, Skuhrov nad Bělou – Solnice

místní akční skupina SPLAV, od Uhřínova až po Černíkovice

Jednání s ochranáři (CHKO) – v Deštném v O.h. a celkově v CHKO Orlické hory není situace vyhodnocená, vše se řeší vzájemnou konstruktivní diskusí

Složité jednání s majiteli pozemků (nájem, další podmínky)

Slabá vybavenost na letní sezónu (málo vyžití pro letní rekreaci) => slabá letní sezóna

Nedostatečná propagace webových stránek + kromě výjimek absence cizojazyčného provedení, momentálně se řeší (vznikne propojený informační systém Infoboxu s dotykovým displejem na Obecním Úřadě, internetových stránek a Infocentra v cizích jazycích a online doplňováním aktuálních informací a novinek)

Malá reklama v médiích

Chybějící centrum / koutek pro děti

Chybějící luxusní hotel / služby pro movitou luxusní klientelu (kryté tenisové kurty, horolezecká stěna, spolehlivé koupání). Zde je otázkou, jakou cestou se středisko bude v budoucnu ubírat. Cestou kvantity chudší klientely či kvality dražších služeb?

Málo finančních prostředků na investice. => Závislost na státních, nadstátních dotacích, fondech

Neochota společného postupu, spolupráce místních podnikatelů (infomapa s ubytovateli, společné finančně náročnější projekty, prezentace navenek, internet, reklama v televizi, rádiu)

Malá kapacita parkovišť => zhoršená, někdy až nemožná průjezdnost obcí (turisté neukázněně parkují po stranách silnice) – jedním z řešení by mohlo být záchytné parkoviště v kombinaci s místní dopravou – tzv. skibusy, nebo rozšíření stávajících parkovacích ploch jejich zvětšením

Absence bankomatu – proběhla nesčetná jednání s bankami o umístění bankomatu. Banky se bohužel drží podmínky dosažení určité výše výběrů (ta je splněna pouze v zimní sezóně a částečně v letní). Reálnější šance je až po opadnutí vlny výstavby nových super- a hypermarketů, kde mají bankomaty jak je zřejmé bohužel přednost.

Vysoké nájem (pozemky, vleky) – například firma Sport-profi musela pro uskutečnění výstavby nového vleku Doppelmayr za starý, z kterého byla zavázána platit nájem TJ Sokol, podepsat novou nájemní smlouvu na nový, vlastní vlek na 20 let!

Chybí sportovní centrum (volejbalové kurty, tenisové kurty,..., popřípadě univerzální umělý povrch), veřejné koupaliště – v obci jsou pouze soukromá koupaliště u chat nebo požární nádrže

Konkurence uvnitř střediska – mezi provozovateli vleků (spol. SPORT-profi, Tandr, Grulich - Roznět, Lyžařský klub Nové Město nad Metují, Lyžařský klub Dobruška, ...), mezi ubytovateli, restaurátory a dalšími => konflikt jednotlivých zájmových skupin

Špatný marketing hotelů => nenaplněnost, předražené služby, atd.

5.3 PŘÍLEŽITOSTI (OPPORTUNITIES)

Cyklostezky – letošní vydání cyklomap muselo být staženo z oběhu pro nesouhlas majitele lesů s některými uvedenými trasami procházejícími jeho pozemky. Vydává se nová (viz. Přílohy) již odsouhlasená mapa (na financování se podílí Euroregion Glacensis, sdružení obcí)

Starosta obce Deštné v O.h. nám propůjčil k prostudování studii cyklotras Orlických hor tzv. „Zpracování studie cyklotras na území Orlických hor s napojením na Bystřické hory“, což je projekt spolufinancovaný z prostředků EU v rámci programu Phare CBC – přeshraniční spolupráce. Hlavním cílem této studie je vytipovat vhodné cyklotrasy na území SROH (Sdružení obcí „Region Orlické hory“), napojit je na trasy KČT a zejména na trasy vytvořené v rámci společného projektu „Bike Glacensis“ na polské straně a vytvořit tím CZ – PL cyklotrasy jako celky se stejnými značeními a kvalitou.

Dílčími cíli této studie je mj. zřízení vhodných odpočívadel, rekonstrukce nevyhovujících povrchů tras, jejich značení, vytipování výletních okruhů, vypracování krátkých informačních textů o hlavních turistických zajímavostech oblasti atd.

Studie by měla mít příznivý dopad zejména na:

- bezpečnost cyklistů a cykloturistů (mimosilniční cyklotrasy, omezení jízdy cyklistů po nevhodných, frekventovaných silnicích),
- možnosti poznávat Orlické hory a podhůří na kole,
- bezpečnost a zachování klidu na pěších turistických stezkách,
- usměrnění živelného náporu horských cyklistů z pohledu ochrany přírody (CHKO),
- zlepšení orientace v terénu a vznik informačně spolehlivých map,

- postupné vylepšování povrchu cyklisty využívaných komunikací,
- celkové zlepšení dopravní obslužnosti oblasti (cesty do práce, školy, mezi obcemi apod.),
- nárůst turistického ruchu v oblasti,
- realizaci projektu pro značení cyklotras včetně doprovodné infrastruktury.

Mezi navrženými cyklotrasami a výletními okruhy nechybí ani trasy navržené pro město Deštné. Pro Deštnou jsou navrženy jak trasy lehké, tak sportovní, trasy hodinové, půldenní apod. Jednou z velmi zajímavě navržených tras je tzv. „první přeshraniční cyklotrasa (okruh)“, která již předpokládá možnost přechodu hranic v Mostowice/Orlické Záhoří. Trasa má čtyři varianty:

- a) přes Velkou Deštnou a Šerlich, Zákoutí, Deštné,
- b) přes Jadrnou, Bedřichovku na Šerlich, Zákoutí, Deštné,
- c) přes Jadrnou, Bedřichovku na Šerlich, na Velkou Deštnou, Jelenku, Luisino údolí, Zákoutí, Deštné,
- d) přes Jadrnou, Bedřichovku, cc „Trčkovská“, (obd. Na Velkou Deštnou), Jelenka, Luisino údolí, Zákoutí, Deštné.

Lépe „prodat“, co již existuje a funguje – například vybudování sklářské stezky (Deštné v Orlických horách je původně sklářská obec), větší propagace turistické jízďárny Kotyzovi i v zimě, zřízení expozice v nevyužívané budově dříve chátrajícího kostela sv. Matouš věnované německé historii místa (Sudety) před a po 2. světové válce, a tím zvednout návštěvnost německých turistů, popř. původních starousedlíků a jejich potomků a příbuzných, využít kouzla místa – výzdobou v hospůdkách, něčím co si lidé zapamatují a budou se rádi vracet, zvýšit kvalitu služeb – kvalitu jídla, rychlost

obsluhy a jiné (například počítač s přístupem na internet ve společenské místnosti by měl být standardem, v lepším případě internetové přípojky na pokojích,...)

Samoobslužná jídelna (osvědčené zejména v alpských a větších střediscích)

Návrh celotýdenního programu pro turisty. Pro volné večery a pro případ špatného počasí (například formou letáků)

Pravidelné mše pro věřící, prohlídky kostela sv. Máří-Magdalény v centru obce pro turisty s komentářem ke krásnému interiéru s řezbářskými pracemi

Čerpání z fondů Ministerstva pro místní rozvoj, Krajského úřadu, Ministerstva životního prostředí – POV (programu obnovy venkova), a dalších. Pro vyhovění a poskytnutí finanční podpory je třeba podat projekt, který poté prochází schvalovacím řízením. Pokud uspěje, pak se daná instituce podílí na projektu částečnou spoluúčastí

Větší Sál / Kulturní místnost vhodná pro divadlo, plesy, přednášky atd.). Vhodnou by se mohla stát jedna z případně uvolněných tříd Základní školy - demografický vývoj (stárnutí populace) směřuje k úbytku žáků

Lázeňské středisko – voda bohatá na radon, klid, čistý vzduch. I zde se nabízí podpora z Evropských fondů pro rozvoj, Ministerstva zdravotnictví

Servis kol – například mobilní. Turistů na kolech je v létě ve středisku velké množství a defekty/poškození kol na lesních cestách jsou časté

Turistická ubytovna – levná ubytovna s cenami kolem 80,- Kč/noc, menším komfortem (např. více postelí na místnost, sociální zařízení mimo pokoje,...)

Specializovaná sjezdovka/areál pro stále se rozrůstající vyznavače snowboardingu, kteří mají odlišné nároky na prostor a služby než lyžaři

Cílená propagace zaměřená na jednotlivé skupiny ubytovaných (rodiny s dětmi, školní výcviky, bohatá klientela, atd.) a s tím spojené ubytovací služby

Vodní nádrž. Volná vodní plocha zde chybí a potenciální využití vidím zejména v letní sezóně pro osvěžení, koupání popř. sportovní rybaření a v zimě například pro bruslení. Existuje již studie retenční nádrže. Vše je připraveno k výstavbě - jediné, na co se čeká, je vyřešení převodu pozemků na obec. Schvalovací řízení na Pozemkovém fondu České republiky je v poslední fázi. Bude se jednat o malou vodní nádrž ledvinovitého tvaru o výměře zhruba 5.000 m² s bočním přítokem. Bude vhodná pro zvýšení ochrany území před povodní v místech přiléhajících k toku řeky Bělé k čemuž přispívá i retenční objem vodní nádrže. Nádrž bude mít současně i funkci krajinnotvornou, je navržena v místech stávající louky, která byla zdevastována povodní v roce 1998. Její realizací bude dotčená lokalita oživena novými vodními rostlinami a živočichy. Vodní nádrž současně zvýší i retenční schopnost krajiny a zlepší vodní bilanci dotčeného území během roku. (Situační mapka nádrže viz. Přílohy)

Rozhledna na Velké Deštné (1.115 m n.m.) - Je vypracována studie. Sehnat peníze na výstavbu by neměl být problém - vše je otázkou dohody na nižším nájmu pozemku s vlastníkem (hrabě Kolovrat – Rychnovské panství) a ekologie. Navrhovaný nájem je příliš vysoký a tím znemožňuje jakýkoliv pozitivní posun v jednání o výstavbě. Co se týká ekologie a životního prostředí, samotná výstavba by mohla zatížit místo a přístupové pozemky/komunikace, muselo by se počítat i s přívodem elektrické energie (výkopy) a majiteli pozemku se nezamlouvá velká stavba „ověšená“ anténami a parabolami – je zastáncem jednoduché dřevěné varianty. Rozhledna by mohla být využita nejen turisty, ale například mobilními operátory, pro bezdrátový internet, ředitelstvím silnic a dálnic (bezdrátový systém sledování komunikací). Z uvedeného využití lze čerpat nájem (finanční prostředky nutné pro provoz). Ve studii existují tři návrhy vzhledu: ocelová, kamenná, kombinace přírodních materiálů - dřeva a kamene. Vše ukazuje v případě výstavby na poslední alternativu (dřevo, kámen). viz. Přílohy

Bowling, Squash. V současné variantě (a snad poslední, protože již bylo zahájeno územní řízení) je navržen čtyřdráhový automatický (ne provázkový) bowling. Prostor herny je propojen s restaurací, která má kapacitu 36 osob a jsou v ní umístěny pool, billiard, šipky, stolní fotbal, atd. a je v ní i dětský koutek. Celý provoz této zábavní a restaurační části je propojen se sportovní částí, kde je jeden squashový kurt a 6m horolezecká stěna a nutné zázemí (šatny, sprchy, sociální zařízení), pod kterým se uvažuje ještě o fitness-centru nebo sauně (není rozhodnuto). Další, samostatná část

objektu je v dnešní době navržena jako kavárna. Tato varianta se vyvinula z původně dvou- a později třídráhové varianty bowlingu, kde se uvažovalo rekonstrukci, resp. malém rozšíření stávajících objektů. Nastaly ovšem problémy s nevyjasněným vlastnictvím části pozemku, proto bylo rozhodnuto o úplné demolici stávajících objektů. Firma Bittner předpokládá uvedení do provozu na podzim roku 2005.

Propojení s okolními středisky například bodovými jízdenkami (to by znamenalo také zlepšit průjezdnost komunikací – např. úsek přes Luisino údolí do lyžařského střediska Říčky)

Silniční hraniční přechod v obci Orlické Záhvoří – momentálně se řeší pouze vybudování budovy (pravděpodobně mobilní buňky) celnice. Proběhlo již první výběrové řízení, ale výsledek byl zrušen. V současné době probíhá druhé. Oficiální informace uvádějí termín otevření napřelomu června a července 2005. Podmínkou pro otevření byla rekonstrukce komunikací k silničnímu přechodu v Orlickém Záhvoří od Šerlichu, od Rokytnice na české straně a od Duszniki Zdroj, Zieleniec na polské straně. Česká strana je hotova, polská je v poslední fázi.

Prohloubení spolupráce s polskou stranou => vyšší příjmy z Evropských fondů. Přes agenturu Euroregion Glacensis byly uskutečněny tyto projekty:

Studie tras pro lyžařskou turistiku v centrální části Orlických hor. A k tomu nutné finance na údržbu, značení, propagaci a úpravy koridorů.

Studie cyklotras

Rekonstrukce komunikace do Orlického Záhvoří – 2 miliony € dotace Evropského rozvojového programu Phare CBC (Cross Boarder Cooperation), 2 miliony € Ředitelství silnic a dálnic

Studie rozhledny na vrcholu hory Velká Deštná (1115 m n.m.)

Různé akce (Kulturní léto = tavba skla dřevem, vysvěcení praporu a znaku obce a další)

Propagační knížka Orlické hory

Z českých zdrojů (zejména ze Státního programu rozvoje cestovního ruchu Ministerstva pro místní rozvoj) bylo přes agenturu Euroregion Glacensis uskutečněno následující:

Dotace na rozšíření zasněžování na nové Sportovní sjezdovce

Zakoupení rolby pro úpravu běžeckých tratí značky Panna

Studie vodní retenční nádrže

Veřejný internet v budově Obecního úřadu (vnitřní vybavení = počítače, nábytek) - propojení lyž. oblastí přes hřeben Orlických hor

Další rozvoj infrastruktury. V plánech obce jsou nové stavební parcely – např. za hotelem Area – investice kolem 11,5 mil Kč (viz. Přílohy), pod „Krakonošem“, za fotbalovým hřištěm.

Vysoký zájem o investování zvenčí. Právě probíhá výstavba nových bytových domů pod sjezdovkami (viz. Přílohy), byl nově zrekonstruovaný hotel Praha, chata Jitřenka ČEZ, atd.

Možnost plynofikace obce => vyšší atraktivita obce, snížení množství kouře a popílku v ovzduší.

Péče o památky. V současné době například probíhá renovace a přesun tzv. Křížové cesty od chaty Panorama na Dřiši na atraktivnější a přístupnější místo podél komunikace z centra obce k chatě Panorama. (viz. Přílohy)

Skibusy z více větších měst

Atrakce pro turisty: např. sáňkařská dráha, sjezd na koloběžkách v létě, jiné

Golfové hřiště

Osvětlená běžecká trať

Sedačková lanovka

Dobudování lyžařské oblasti Špičák

Aktivita a plány firmy SPORT-profi:

Pro zimní sezónu:

- na 90% je rozhodnuto o nákupu nové rolby pro úpravu sjezdových tratí
- rozšíření parkovací kapacity => řešení dopravní situace při vysokých návštěvách
- výhledově – urychlení zasněžování (rychlejší náběh, zvětšení objemu,... => zefektivnění vhodného „zasněžovacího“ času) což znamená vybudovat další zdroj odběru vody, další stožáry vysokotlakého zasněžování, osvětlení sportovní sjezdovky (Marta I)
- sedačková lanovka v areálu Marta I – v létě roku 2005 má být vystaveno stavební povolení. Cena se odhaduje na cca 40 mil, horizont výstavby je do 2 -3 let, pokud se bude jednat o novou lanovku, pak půjde o 4sedačku, jinak přichází v úvahu repasovaná 3- nebo 2sedačka
- středisko ŠPIČÁK: S touto částí Deštného má firma velké plány: Vybudování kompletního zasněžování, sedačková lanovka, nová sjezdovka. Výhledově se již v plánech uvažuje o možném vybudování rozhledny => letní využití sedačkové lanovky. Pobočka lyžařské školy, parkoviště (automobily ze směru od Hradce Králové, Náchoda a Dobrušky se úplně vyhnou centru => ulehčení dopravní situace v obci), budova se službami (WC, prodej lístků, suvenýry, občerstvení,...), jímací nádrž (malý přirozený průtok řeky nestačí potřebám zasněžovacího systému). Horizont realizace 5 let.

- osvětlení nové sportovní sjezdovky (Marta I) - pro potřeby večerního lyžování a urychlení náběhu zasněžování. Již pro zimní sezónu 2005/2006
- nákup nového stroje pro úpravu sjezdových tratí značky Kählsbohrer. Na 90% již pro sezónu 2005/2006
- další sedačková lanovka v areálu Marta. Měla by být vedena z dojezdu sjezdové tratě na Martě II diagonálně na vrchol sjezdových tratí areálu Marta I. => zvýšená hodinová přepravní kapacita a zvýšení komfortu přepravy + rozšíření volby sjezdovka/vlek

Pro letní sezónu:

- areál pod „Krakonošem“. Golfové hřiště (náročné na údržbu, ziskové pouze za zvláštních podmínek – např. GOLF-hotel se specifickou klientelou). Okolo golfového hřiště asfaltový okruh 2-3 km vhodný pro kola, kolečkové brusle, procházky. Osvětlení, ve vhodně zvolených místech „odpočívadla“ s lavičkami. V zimě napojení na areál „Špičák“ => umělé zasněžování, upravovaný a osvětlený areál pro běžecké lyžování.
- areál u fotbalového hřiště. Položení umělé trávy (na horách je údržba přírodního povrchu příliš náročná), umělé osvětlení, tribuna pro diváky. => nová klientela pro letní sezónu (tréninková soustředění fotbalových a jiných sportovních družstev, přátelská utkání mimo hlavní fotbalovou sezónu,...)
- na stávající louce vedle hřiště – další sportoviště: tenisové kurty (na zimu kryté), plážový volejbal, předehříváný bazén, letní bowling, horolezecká stěna, budova se sociálním zařízením, občerstvením, kasou, šatnami. Oplocení areálu => jednoduchý a přehledný výběr vstupného,...
- sjezd na terénních koloběžkách nebo 4kolových kárách. Probíhají jednání s výrobcem slitinových rámu o prototypch. Nabízí se např. dráha z pneumatik se samoobslužnou časomírou. => využití lyžařského vleku v létě pro dopravu jezdců na start.

Místní produkt nebo předmět – například poutní hůl. Nabízí se dešenský chléb, který je již nyní vyhledávaným produktem reprezentujícím obec.

Spolek/sdružení podnikatelů, který by mohl hodnotit podnikatele podle úrovně poskytovaných služeb, známkovat je a zároveň by plnil kontrolní funkci – zde bohužel chybí stmélující osobnost.

Zvýšení kapacity parkovišť. Druhou možností řešení žalostné dopravní situace jsou záchytná parkoviště spojená s centrem místní dopravou.

5.4 HROZBY (THREATS)

Počasí (globální oteplování – nejistá sněhová situace, teploty v zimě)

Odliv turistů do Alpských zemí

Hrozby soudních sporů (o pozemky, budovy)

Konkurence sousedících středisek (Říčky, Sedloňov,...)

Nejistý ekonomický vývoj země, EU => ekonomická situace turistů

Politika státu => legislativa (přílišné zásahy státu, regulace – nájemné,..., zdoluhavá schvalovací řízení na úřadech, přílišná moc v rukou byrokracie)

Přírodní katastrofy (povodně 1998, větrné kalamity – viz. Nízké Tatry, návaly sněhu,...)

Povodeň století na Rychnovsku v červenci 1998. V následujících řádcích bude stručně zdokumentována ničivá povodeň, která postihla Rychnovsko v noci z 22. na 23. července 1998. Stalo se tak shodou okolností skoro přesně po roce, kdy v našem století do té doby nepoznané rozsáhlé povodně zasáhly značnou část území Moravy a část území východních Čech včetně území okresu Rychnov nad Kněžnou.

Ničivá vlna likvidovala překážky ve vodních tocích, strhla a poškodila mosty na státních silnicích, mostky a lávky na místních komunikacích, poškodila 1.322 domů. Další obrovské škody vznikly zaplavením průmyslových a zemědělských objektů, objektů občanské vybavenosti, objektů technické infrastruktury, domovních studní a zdrojů hromadného zásobování pitnou vodou. Celková výše škod dosáhla téměř 2 miliard Kč. Nejvíce postiženým územím je údolí Hluckého potoka v úseku Kounov – Rozkoš – Hluky. K rozsáhlým škodám došlo v územním obvodu obce Deštné v O. h., dále v údolí Kamenického potoka v obci Dobré. K celkově nejvyšším škodám došlo též zaplavením hustě obydlené části zástavby města Dobruška – Pulice.

Červencové katastrofální povodně na území okresu Rychnov nad Kněžnou opět ukázaly, že na tomto území je jen velmi málo obcí (lidských sídel), které v případě extrémních srážek nejsou ohroženy. Bydlení u vodních toků a jejich blízkostí má zpravidla pro obyvatele četné výhody, často s příděchem romantiky. Člověk však zde musí být stále ve střehu a musí si být vědom, že v přírodě jsou povodně přirozenými jevy, jejich četnost a nebezpečnost nelze předvídat ani vyloučit. Přesto má člověk některé možnosti, jak následky extrémní povodně výrazně zmírnit, případně vyloučit. Musí si být rizika povodně vědom, musí být na ni připraven a pokud možno včas varován. Člověk by měl porozumět přírodním zákonitostem obývaného území a své chování v něm jim přizpůsobovat a přírodu nepoškozovat. I to je jedna z možných cest, jak lze v příštím období výskyt a následky přírodních katastrof minimalizovat. (DEŠTNÍK, 5/1999)

„Lidský faktor“ – vandalismus. Pro příklad (kromě vandalismu na památkách): Do olejové nádrže rolby pro úpravu běžeckých tratí PANNA byla neznámým pachatelem nalita agresivní kyselina, která poškodila stroj natolik, že po většinu sezóny byl opravován => znemožnění kvalitní úpravy tratí (o motivu tohoto trestného činu se lze jen dohadovat, ale účel – finanční poškození firmy a mechanické poškození rolby se povedl dokonale).

6. NÁVRH MOŽNOSTÍ DALŠÍHO ROZVOJE OBCE DEŠTNÉ V O.H.

Současná situace na trhu je taková, že se již žádný podnikatelský subjekt bez kvalitního marketingu neobejde. Platí to i o marketingu poskytování služeb v oblasti sportovního turismu a sportovních služeb, kde se konkurence rok od roku zvyšuje. Za posledních několik let došlo k obrovskému rozvoji marketingového průzkumu, jsou vyvinuty novější programy, které jsou přesnější a pomáhají eliminovat riziko špatně investovaných finančních prostředků. Kvalitnější a častější průzkumy s sebou přinesou samozřejmě i vynaložení vyšších finančních prostředků, se kterými budou muset provozovatelé sportovních služeb a zařízení počítat, aby si udrželi stávající, popřípadě získali nové zákazníky, a tím dosáhli vyššího zisku a návratnosti finančních prostředků vynaložených právě na marketing (marketingovou studii/průzkum).

V dnešní uspěchané době, kdy dochází k odklonu od pasivní k aktivní formě rekreace a trávení volného času, je třeba naplno využít potenciálu daného místa, subjektu. Kde se nepřizpůsobí novým trendům a nenastoupí cestu rozvoje, tam se dá očekávat brzký pokles zájmu klientely a s tím i pokles tržeb a následný úpadek. Zejména v době otevírání hranic a trhů, rozvoje nových technologií je potenciál sportovního turismu obrovský. Na základě vyhodnocení analýzy navrhuje řešení na zlepšení stávající situace v poskytování sportovních služeb v Deštném v Orlických horách. K hlavním návrhům patří postupné doplňování střediska novými doplňkovými službami, ale hlavně boj proti vlivu sezónnosti a zaručit tak naplněnost střediska nejen v silné zimní, ale také v letní sezóně. Vzorem by mohlo být rekreační středisko Lipno, kde pro omezení vlivu sezónnosti (silná letní sezóna), vybudovali zimní lyžařské středisko.

Jakou cestou se vydat? Zde vyvstává polemika: zvyšovat *kvalitu* a tím i ceny => klid, luxus, ale hrozba ztráty dosavadní klientely, nutnost vybudování nové bohaté klientely ,nebo *kvantitu* => stávající klientela, chudší turisté, ale hrozba ztráty dosavadní klientely hledající klid, přeplněnost střediska a tím ztráta kouzla místa, což je jedna ze silných stránek střediska. Cestou zvyšování kvantity se vydalo středisko

Špindlerův Mlýn a situace se tam stala neúnosnou. Poučme se tedy z tohoto příkladu a hledejme ideální bod rovnováhy.

7. ZÁVĚR

Ze SWOT analýzy vyplynula řada zajímavých zjištění a poznatků. Výsledky studie vypovídají o velkých rezervách rozvoje tohoto mikroregionu. Dalším důležitým zjištěním je, že se mnoho podnikatelských subjektů ve sportovních službách a ubytování v Deštném v Orlických horách vůbec nevěnuje marketingové stránce podnikání, nýbrž pouze a jen stránce provozní. To má samozřejmě za následek malý nebo vůbec žádný rozvoj. Studie potvrdila, že nejvyšší aktivity, obratu ve středisku se dosahuje pouze sezónně (nejvíce v zimní, méně potom v letní sezóně, jaro a podzim jsou ztrátová, nebo v lepších případech s vyrovnaným rozpočtem). Respondenti byli vždy ochotni odpovídat na otázky, nesetkali jsme se s odmítnutím.

Tato práce může pomoci současným i budoucím podnikatelům ve sportovně rekreační obci Deštné v O. h. k lepší orientaci ve sportovních službách a bude prakticky využita. Byl projeven zájem o zapůjčení za účelem prostudování u většiny dotazovaných respondentů.

8. LITERATURA:

- 1) *Almanach obce Deštné v Orlických horách*. Obec Deštné v O. h., 2002
- 2) BŘEZINA, I. *Quo*, č. 35, 2000.
- 3) ČÁSLAVOVÁ, E. *Management v tělesné výchově a sportu*. 2. vyd. Praha: KAROLINUM, 1997. ISBN 80-7184-066-1
- 4) De KNOP, P. *Some Thoughts on the Influence of Sport on Tourism*. In: *Proceedings of international seminar and workshop on outdoor recreation and sport tourism*. Netanya, 1987.
- 5) *Evropská charta sportu*. Praha : MŠMT ČR, 1994.
- 6) KUBIAS, S. *Úvod do managementu*. 1.vyd. Liberec: TU, 1999. ISBN 80-7083-373-4
- 7) McDONALD, MALCOLM H.B. *Marketing Plans*. 2nd ed. Oxford: BUTTERWORTH&HEINEMANN, 1989. ISBN 075-0601-078
- 8) PAYNE, A. *Marketing služeb*. 1.vyd. Praha: GRADA, 1996. ISBN 80-7169-276-X
- 9) PHARE CBC CZ. *Zpracování studie cyklotras na území Orlických hor s napojením na Bystřické hory*. Kód 9909, 2002.
- 10) REMEŠ, R. *Deštník*. Zpravodaj obce Deštné číslo 2. 2002
- 11) SLEPIČKOVÁ, I. *Sport a volný čas*. Praha : Karolinum, 2000.
- 12) STANĚK, J. *Orlické hory a Jiráskův kraj, průvodce*. Praha : Olympia, 1979.
- 13) STRNAD, P. ; DĚDKOVÁ, J. *Strategický marketing*. 2. vyd. Liberec: TU, 2004. ISBN 80-7083-826-4
- 14) ŠIK, O. *Ekonomika a zájmy*. Svoboda, Praha : SPN, 1968

15) www.destne.cz

16) www.destne.info

17) www.orlickehory.cz

18) www.orlickehory.net

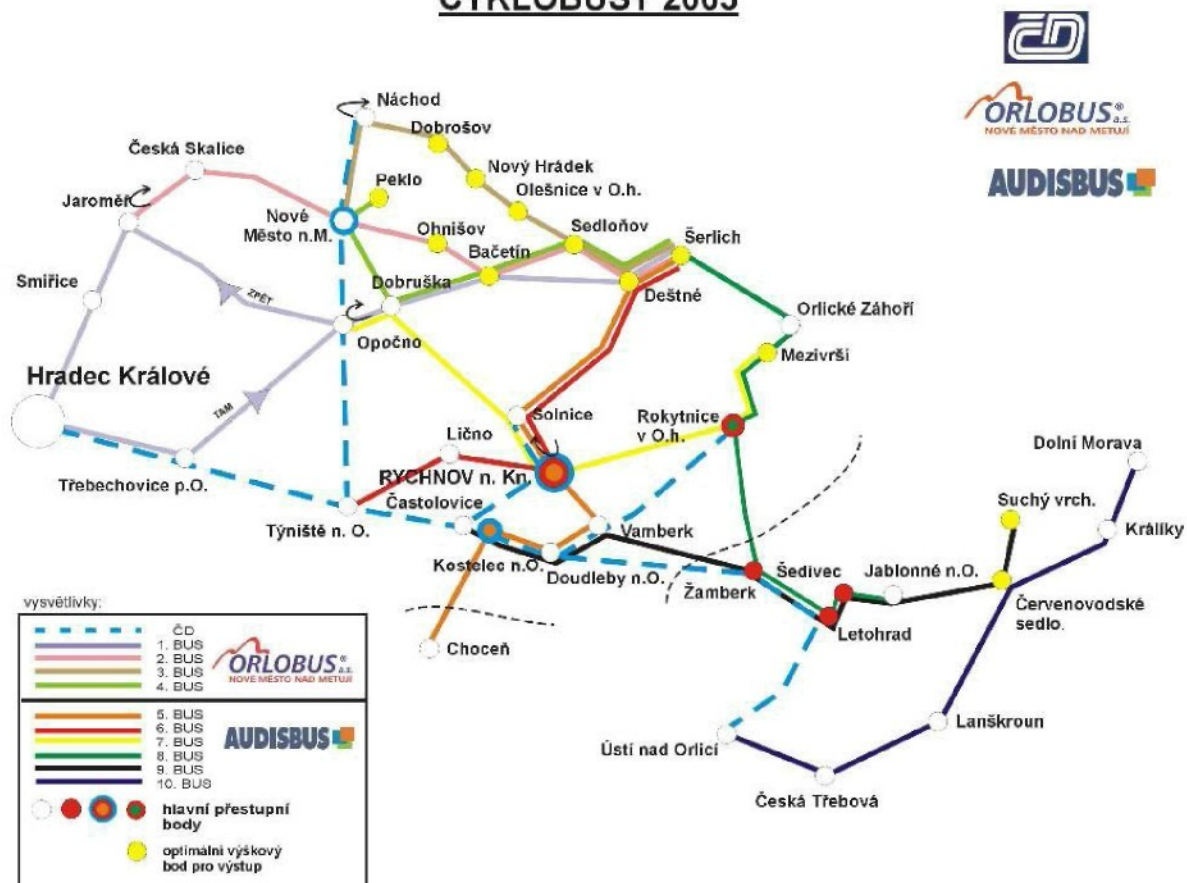
19) www.sportprofi.cz

9. PŘÍLOHY:

Seznam příloh:

1. Cyklobusy 2005
2. Skibusy 2004/2005
3. Cyklomapa Orlických hor 2005
4. Poloha plánované sedačkové lanovky (lyžařský areál Marta I)
5. Studie budoucího exteriéru Bowlingového a squashového centra
6. Mapa sjezdových tratí
7. Mapa běžeckých tras
8. Studie obytných domů pod sjezdovkami
9. Studie rozhledny na Velké Deštné
10. Kalendář kulturních akcí
11. Situační analýza vodní nádrže
12. Studie stavebních pozemků
13. Budoucí umístění renovované „Křížové cesty“
14. Kartografická mapa počtu lůžek v Deštném v O. h.

CYKLOBUSY 2005

Příloha č. 2: Skibusy 2004/2005

MODRÁ LINKA
Směr: Lícno, Rokytnice v O.h., Říčky v O.h.
linka: 660 126, 660 102

6	7	6	7
7:35		17:08	18:43
8:10		16:42	18:42
8:23		16:26	18:26
8:30		16:18	18:18
8:55	9:45 15:15	10:15 15:56	15:56
9:15	10:00 15:30	10:00 15:40	15:40

BILÁ LINKA
Směr: Kostelec n.O., Solnice, Desná v O.h., Šerlich
linka: 660 129

6	7	X
7:30		16:57 16:57 *
7:35		16:52 16:52
7:40		16:43 16:48
8:13	8:43	16:38 16:38 16:28
8:25	8:23	16:27 16:27 16:19
8:41	8:37	16:15 16:15 16:07
9:12	9:08	15:39 15:23 15:37
9:23	9:20	15:26 15:10

ČERVENÁ LINKA
Směr: Letohrad, Zámberk, Rokytnice v O.h., Desná v O.h., Šerlich
linka: 660 103, 660 105

6	7	6	7
7:45		16:04	
8:10		15:45	
8:55		15:15	
9:06		14:59	
9:13		14:51	
9:42		10:12 14:15	
9:58		10:00	

SVĚTLÉ MODRÁ
Směr: Rychnov n.Kn., Zdobnice
linka: 660 112

6	7	6	7
8:10		15:51	
8:52		14:40	

jede o prázdninách, 6 jede jen v sobotu, 7 jede jen v neděli, X jede v pracovní dny

ČERNÁ LINKA
Směr: Hradec Králové, Doudleby n.O., Rokytnice v O.h.
Trať: 020, 021, 023

sep 1996	sep 1996
7:20 8:04	18:06 19:47
7:52 8:36	17:47 19:08
8:12 9:02	17:16 18:47
8:48 9:40	16:04 18:08

ČERNÁ LINKA
Směr: Ústí n.O., Letohrad
Trať: 024

7:00	16:32
7:24	16:12

www.sportprofil.cz
tel.: 494 563 127
GSM: 603 547 777

SKI CENTRUM SPORT profil
Desná v O.h.

vlek délka- 850m, 900 osob/h
vlek délka- 900m, 1400 osob/h
vlek délka- 600m, 500 osob/h
vlek délka- 600m, 500 osob/h
vlek délka- 650m, 1400 osob/h
vlek délka- 300m, 600 osob/h

provozni doba:
každý den od 9:00 - 16:00 hodin

moderní odbavovací zařízení, půjčovna, servis,
lyžařská škola, občerstvení

SKI CENTRUM ZDOBICE
www.skizdobnice.cz
tel.: 494 592 170
GSM: 604 764 734

vlek délka- 500m
vlek délka- 400m
dětský provazový vlek

provozni doba:
každý den od 9:00 - 17:00 hodin

večerní lyžování, lyžařská škola půjčovna a servis lyží,
občerstvení

Autobusy Vás dovezou k výjezdům na mnoho kilometrů udržovaných
běžeckých terénů. V odpoledních hodinách Vás z opačné strany hor
dopraví zpět. Proto i méně zdatní běžkaři si mohou vychutnat přejezd
po hřebenech Orlických hor. Pokud raději lyžujete na sjezdovkách,
můžete využít celé řady zimních lyžařských center v Orlických horách.
I zde na Vás čekají upravené sjezdové trati.

**Přijďte si zalyžovat do Orlických hor
a poznat jejich krásu v zimním období.**

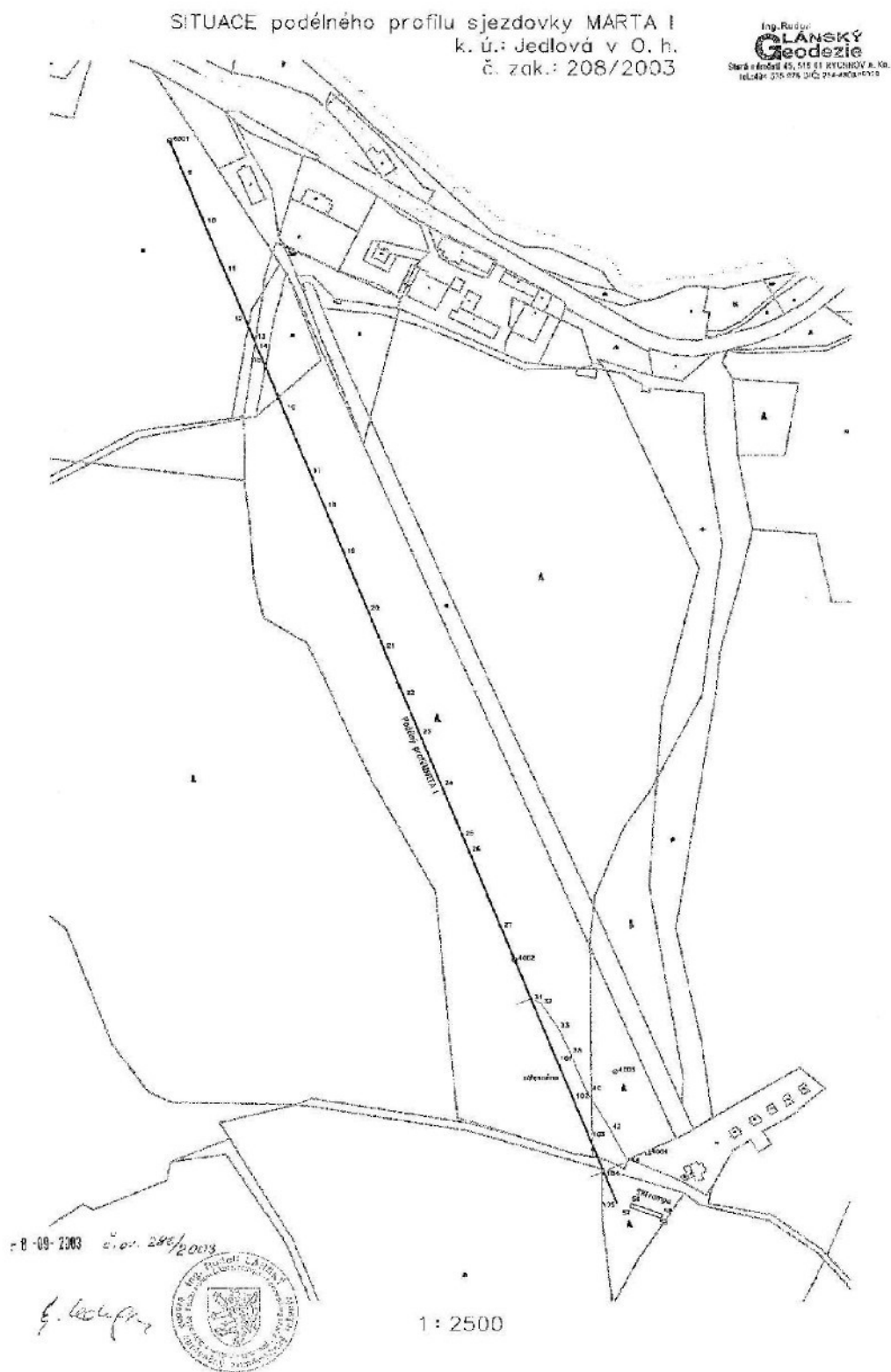
Tento materiál byl vyroben za finanční podpory Regionálního
turistického a informačního centra, o.p.s. v Kostelci nad Orlicí.

Leták není úředním dokumentem. Změny vyhazeny.

Provozují:
AUDIS BUS s.r.o., Soukenická 242,
516 01 Rychnov nad Kněžnou, tel.: 494 533 737 e-mail: info@audis.cz

směr HK
směr UO

Příloha č. 4: Poloha plánované sedačkové lanovky (lyžařský areál Marta I)

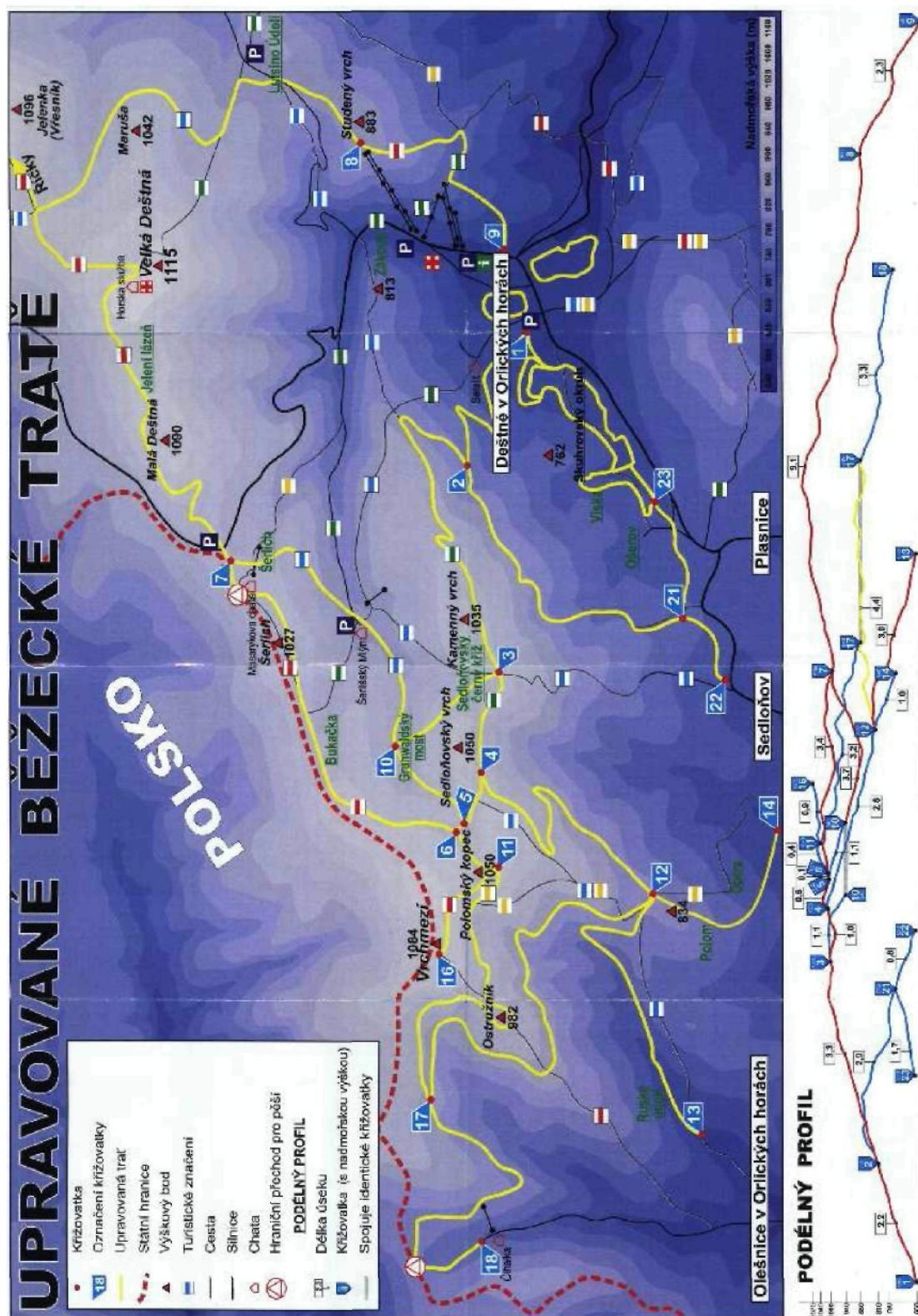
Příloha č. 5: Studie budoucího exteriéru Bowlingového a squashového centra

Příloha č. 6: Mapa sjezdových tratí

Príloha č. 7: Mapa běžeckých tras

Příloha č. 8: Studie obytných domů pod sjezdovkami

Příloha č. 9: Studie rozhledny na Velké Deštné

Příloha č. 10: Kalendář kulturních akcí

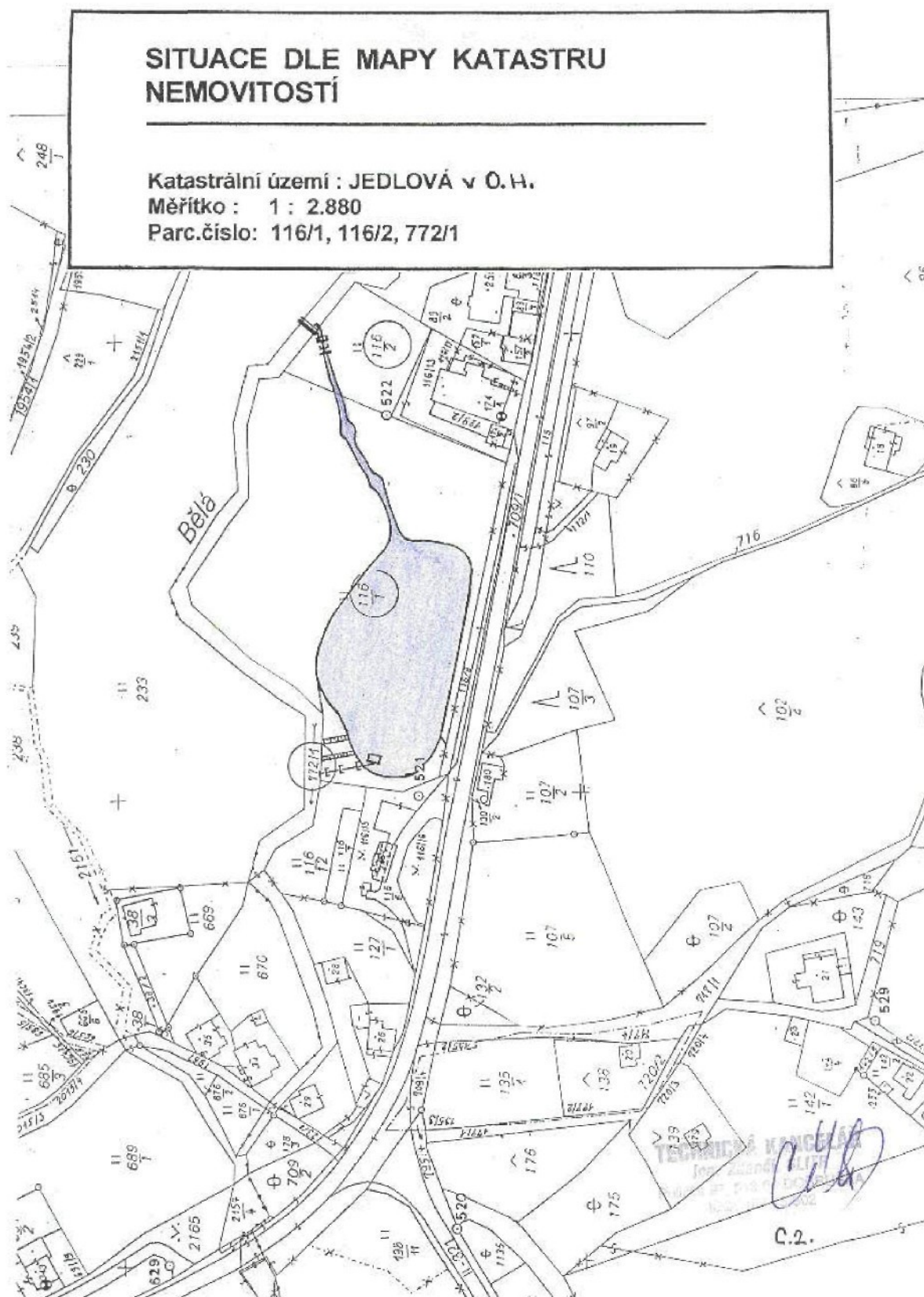
Kalendář kulturních akcí v Deštném v Orlických horách a blízkém okolí:

<i>termín</i>	<i>Akce</i>	<i>místo</i>	<i>charakter</i>	<i>organizace</i>	<i>kontakt osoba</i>
12.3. 14:00	Ukončení turistické sezony	Sedloňov	Veselice, soutěže pro děti	TJ Sokol Sedloňov	723/192369
1.5.- 30.7.	Horská železnice v Orlických horách	Deštné v Orlických horách	Výstava představující horské železnici v našem regionu a také zamyšlení, „co by bylo, kdyby bylo“	Muzeum zimních sportů, turistiky a řemesel v Deštném v O.H.	Dragoun 494663139 494598010 villanova@seznam.cz
7.5.	Olešnické Majáles	Olešnice	Průvod, veselice	Obec Olešnice v Orl.h.	
6.-8.5.	S.O.S – volá les	Uhřínov pod Deštnou	- pracovní víkend přátel památek a přírody	Villa Nova Uhřínov	Dragoun 494663139 494598010 villanova@seznam.cz
14.5.	695. výročí první zprávy o obci	Liberk	Celodenní kulturní program s koncerty, svěcením praporu a lidovou veselicí	Obec Liberk	liberk@wo.cz Malá 737/126233
23.- 28.5.	Olešnické sympozium	Olešnice	Přehlídka hudebních a divadelních aktivit	Sdružení pro Olešnici	Štětina 737/381 183
3.6.	Dětský den	Olešnice	Akce pro děti v areálu školy	ZŠ Olešnice	Beztarosti
3.-5.6.	Oslavy 100-ho výročí položení základního kamene budovy měšťanské školy	Olešnice	Kulturní akce a setkání	ZŠ Olešnice	Beztarosti
18.6.	Pašeráckou stezkou-turistický pochod 31.ročník	Sedloňov	Trasy: 8,16,20km	Klub českých turistů, TJ Sokol Sedloňov	723/192369 Šinták
26.6.	Pout' sv.Petra a Pavla	Dobré	Lidová veselice	Obec Dobré	
2.7.	Deštnenské kulturní léto – Divadelní vystoupení Olešnice	Deštné	Divadelní představení v přírodním areálu	Muzeum v Deštném v O.H.	B. Dragoun

9.7.	Deštenské kulturní léto – Divadelní představení MAX Sedloňov	Deštné	Divadelní představení v přírodním areálu	Muzeum zimních sportů, turistiky a řemesel	Dragoun 494663139 494598010 villanova@seznam.cz
16.7.	Deštenské kulturní léto – divadelní soubor Rychlá hlíza Senožaty	Deštné	Divadelní představení v přírodním areálu	Muzeum zimních sportů, turistiky a řemesel	Dragoun 494663139 494598010 villanova@seznam.cz
15.- 17. 7.	Oheň a hlína	Uhřínov pod Deštnou	- ukázka starých technologií	Villa Nova Uhřínov	Dragoun 494663139 494598010 villanova@seznam.cz
23.7.	Deštenské kulturní léto – divadelní soubor Bystré	Deštné	Divadelní představení v přírodním areálu	Muzeum zimních sportů, turistiky a řemesel	Dragoun 494663139 494598010 villanova@seznam.cz
30.7.	Deštenské kulturní léto – divadelní soubor Divadlo O holi	Deštné	Divadelní představení v přírodním areálu	Muzeum zimních sportů, turistiky a řemesel	Dragoun 494663139 494598010 villanova@seznam.cz
5.-7.8.	Tavení skla dřevem	Deštné	Technologický experiment pro veřejnost. Ukázka tavby skla s doprovodným programem	Muzeum zimních sportů, turistiky a řemesel	Dragoun 494663139 494598010 villanova@seznam.cz
6.8.- 11.9.	výstava Krása skla	Deštné v Orlických horách	Poklona ohni, kamenu, dřevu a lidské dovednosti.	Muzeum zimních sportů, turistiky a řemesel	Dragoun 494663139 494598010 villanova@seznam.cz
????	O pohár starosty	Bačetín	Turnaj v Nohejbale	Obec Bačetín	494 665 607
13.8.	Deštenské kulturní léto – divadelní soubor Sloupnice	Deštné	Divadelní představení v přírodním areálu	Muzeum zimních sportů, turistiky a řemesel	Dragoun 494663139 494598010 villanova@seznam.cz
20.8.	Deštenské kulturní léto – divadelní soubor Slatina n.Zd.	Deštné	Divadelní představení v přírodním areálu	Muzeum zimních sportů, turistiky a řemesel	Dragoun 494663139 494598010 villanova@seznam.cz

20.- 21.8.	Festival archeologických technologií	Uhřínov pod Deštnou	Ukázka středověkých technologií v archeologickém skanzenu	Villa Nova Uhřínov	Dragoun 494663139 494598010 villanova@se znam.cz
10.9.	Kačenčino loučení s létem	Deštné	Akce pro děti i dospělé s pohádkovým lesem	SRPŠ při ZŠ Deštné	Zábranská 494663187
10.9.	Oslavy 70-tého výročí založení Masarykovi na Šerlichu	Deštné - Šerlich	Kulturní program s výstavkou k dějinám chaty od 15:00	Klub českých turistů Hradec Králové	vhovorka@se j.gov.cz Hovorka 603/884193
10.9.	Sněženský pedál	Sněžné – Chata Horalka	Závod na kolech 20,40,60 km a 5 km pro děti	Chata Horalka Sněžné	775/657 842
16.- 18.	Setkání Rampušáků	Sněžné- Chata Horalka	Setkání vládců hor s doprovodným programem	KČT Smiřice	775/657 842
17.9.	Vernisáž výstavy studentů z Podkarpatské Rusy	Deštné	Výtvarná díla studentů z Podkarpatské Rusy	Muzeum zimních sportů, turistiky a řemesel	Dragoun 494663139 494598010 villanova@se znam.cz
	O pohár Sedloňov- silniční běh na 10 km Setkání regionálních Historiků				
1.10. 13:00	Vernisáž výstavy Lidé od jinud	Sedloňov	35.ročník kategorie ženy,muži, veteráni,žactvo seminář	TJ Sokol Sedloňov	723/192369 Šinták
16.- 17.10.	Proměna Kunštánské kaple	Uhřínov pod Deštnou		Villa Nova Uhřínov Muzeum zimních sportů, turistiky a řemesel	Dragoun 494663139 494598010 villanova@se znam.cz
28.10. - 17.11.	Kouzlo vánoc	Deštné v Orlických horách	Výstava kreseb skvělého kreslíře a nádherného člověka R.Piskáčka.	Muzeum zimních sportů, turistiky a řemesel	Dragoun 494663139 494598010 villanova@se znam.cz
15.12.			Výstava Janky Schmithová a Deštenský betlém	Muzeum Deštné v O.h.	B. Dragoun

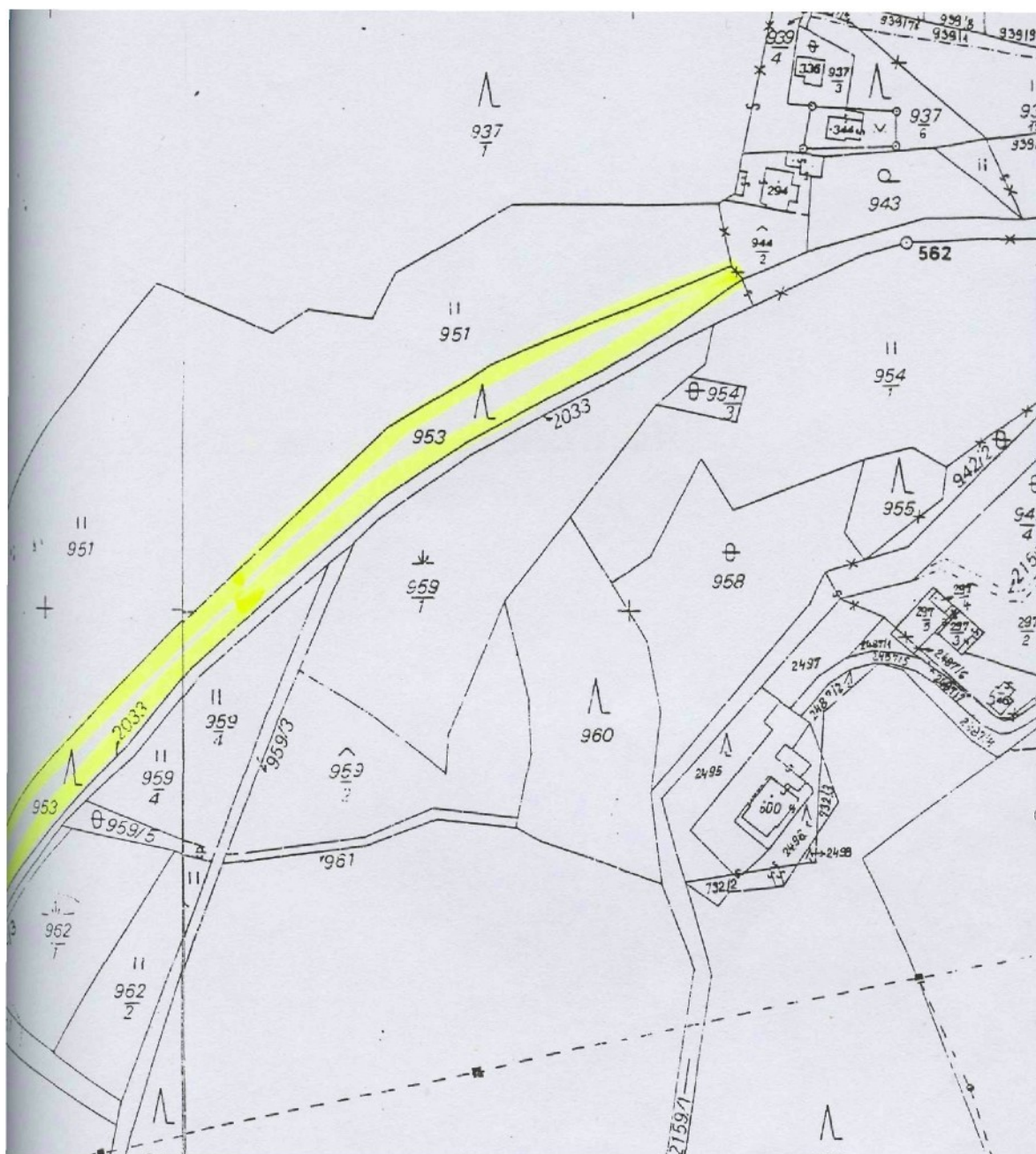
Příloha č. 11: Situační analýza vodní nádrže

Příloha č. 12: Studie stavebních pozemků

Příloha č. 13: Budoucí umístění renovované „Křížové cesty“

Příloha č. 14: Kartografická mapa počtu lůžek v Deštném v O. h.

